

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**«ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ»**

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΤΣΕΡΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-
ΑΜ:2003063

ΣΕΜΠΕΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΑΜ:2003039

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε την επιβλέπουσα καθηγήτριά μας κα. **Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία** για την πολύτιμη καθοδήγησή της.

Επιπλέον, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους υπαλλήλους του Δήμου Πύργου για την συμμετοχή τους στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Τέλος, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στην οικογένειά μας που μας συμπαραστάθηκε όλα τα χρόνια της φοίτησής μας στο ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία αναλύεται η νέα Διοικητική Μεταρρύθμιση «Καλλικράτης» και ποιο συγκεκριμένα την εφαρμογή της στον Δήμο Πύργου. Πιο αναλυτικά το θέμα αναλύεται στα εξής έξι κεφάλαια:

- Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η Διοικητική Μεταρρύθμιση.
- Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στις μετατάξεις – μεταφορές του προσωπικού στους Πρωτοβάθμιους και Δευτεροβάθμιους ΟΤΑ.
- Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης σύμφωνα με τον «Καλλικράτη».
- Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται ο Δήμος Πύργου.
- Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αλλαγές που έχουν γίνει στον Δήμο Πύργου μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».

Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι το όνομα που δόθηκε από την ελληνική κυβέρνηση στη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης», μια σειρά διοικητικών αλλαγών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α').

Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

Η νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης εξασφαλίζει μια δραστικά ξεκάθαρη, στέρεα και λειτουργική δομή που επιτρέπει μια νέα ποιότητα στη λειτουργία της με την αξιοποίηση του αυτοδιοικητικού δυναμικού για την εξυπηρέτηση του πολίτη και την αναβάθμιση των συνθηκών της ζωής του αλλά και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας, την αντιμετώπιση των προβλημάτων επικαλύψεων αρμοδιοτήτων, τις αντιφατικές και αντικρουόμενες αποφάσεις, με την ολοκληρωμένη διαχείριση πολιτικών σε κάθε επίπεδο.

Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» επιχειρείται η διοικητική, οικονομική, πολιτική αλλά και ηθική επαναθεμελίωση της αυτοδιοίκησης.

Μέτρο για την αξιολόγηση της επιτυχίας της είναι η αναβάθμιση της καθημερινότητας του πολίτη, η ενίσχυση της επαγγελματικής δράσης και της επιχειρηματικότητας, η αναβάθμιση του ρόλου των αιρετών και των συνθηκών εργασίας των εργαζόμενων της αυτοδιοίκησης, η σωστή διαχείριση των δημόσιων πόρων και η συμβολή στη δημοσιονομική ανάταξη και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	IV
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	3
Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	3
1.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	3
1.2 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΗΜΩΝ.....	4
1.3 ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ.....	5
1.4 ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	7
1.5 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΟΤΑ.....	8
1.6 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	12
Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	12
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	12
2.2 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ	13
2.3 ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ».....	14
2.4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟΝ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»	15
2.4.1 Δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	18
ΜΕΤΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΟΤΑ.....	18
3.1 ΓΕΝΙΚΑ	18
3.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ.....	19
3.2.1 Εθελοντικές μετατάξεις προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.....	19
3.2.2 Υποχρεωτικές μετατάξεις προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.....	20
3.2.3 Μεταφορά προσωπικού ΚΕΠ Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.....	20
3.2.4 Μεταφορά προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στις Περιφέρειες... 21	
3.3 ΔΗΜΟΙ.....	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	24
ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»	24
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	24
4.2 ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	26
4.3 ΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	27
4.4 ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ.....	29
4.5 ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΥΓΙΑΝΣΗΣ ΓΙΑ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ	30
4.6 ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	31
4.7 ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ.....	33
4.8 ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»	35
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	38
ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ	38
5.1 ΓΕΝΙΚΑ	38
5.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	39
5.3 Ο ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ	48
5.3.1 <i>Δημοτική Ενότητα Πύργου</i>	49
5.3.2 <i>Δημοτική Ενότητα Ωλένης</i>	49
5.3.3 <i>Δημοτική Ενότητα Ιάρδανου</i>	50
5.3.4 <i>Δημοτική Ενότητα Βόλακος</i>	50
5.4 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΥΡΓΟΥ	52
5.5 ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ ΠΥΡΓΟΥ.....	54
5.5.1 <i>Κοινωνικός Τομέας</i>	54
5.5.2 <i>Πολιτιστικός Τομέας και Παιδεία</i>	54
5.5.3 <i>Αθλητικός Τομέας</i>	55
5.5.4 <i>Οικονομικός Τομέας</i>	55
5.5.5 <i>Δημοτικές Επιχειρήσεις</i>	55
5.6 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΡΓΟΥ.....	56
5.6.1 <i>Οι καλλιέργειες του Πύργου</i>	56
5.6.2 <i>Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας Δήμου Πύργου</i>	58
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	62
Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΡΓΟΥ	62
6.1 ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΙ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	63
6.2 Η ΕΡΕΥΝΑ	64

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	75

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι το όνομα που δόθηκε από την ελληνική κυβέρνηση στη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης», μια σειρά διοικητικών αλλαγών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι συνέχεια του Σχεδίου Καποδίστρια του νόμου (2539/97) του Ελληνικού Κράτους, σύμφωνα με τον οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους. Το Πρόγραμμα Καλλικράτης (ως Νέα Αρχιτεκτονική) πήρε το όνομά του από τον Καλλικράτη, έναν από τους δυο αρχιτέκτονες του Παρθενώνα της Ακρόπολης των Αθηνών.

Στην παρούσα εργασία αναλύεται η νέα Διοικητική Μεταρρύθμιση «Καλλικράτης» και ποιο συγκεκριμένα την εφαρμογή της στον Δήμο Πύργου. Πιο αναλυτικά το θέμα αναλύεται στα εξής έξι κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αναλύεται η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, η σύσταση και συγκρότηση των Δήμων και των Περιφερειών. Επιπλέον περιγράφονται οι αρμοδιότητες των Δήμων και των Περιφερειών. Τέλος γίνεται αναφορά και στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η Διοικητική Μεταρρύθμιση. Ποια είναι η δομή του «Καλλικράτη» και ποιες οι βασικές αλλαγές που προκύπτουν από την εφαρμογή του. Τέλος περιγράφεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την μετάβαση στον «Καλλικράτη» και οι δράσεις του.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στις μετατάξεις – μεταφορές του προσωπικού στους Πρωτοβάθμιους και Δευτεροβάθμιους ΟΤΑ. Τι ακριβώς θα συμβεί στις Περιφέρειες με τις εθελοντικές και υποχρεωτικές μετατάξεις του προσωπικού των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Επίσης περιγράφεται τι ακριβώς θα συμβεί και με το προσωπικό των δήμων.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης σύμφωνα με τον «Καλλικράτη». Περιγράφονται οι προτεραιότητες του προγράμματος «Καλλικράτης», ποιοι είναι οι κεντρικοί αυτοτελείς πόροι της Αυτοδιοίκησης, ποια η πιστοληπτική πολιτική για Δήμους και Περιφέρειες και ποιο είναι το ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης για υπερχρεωμένους δήμους. Γίνεται αναφορά για την διαφάνεια στα οικονομικά των Δήμων και των Περιφερειών, αλλά και για το Επιχειρησιακό Σχέδιο υποστήριξης του «Καλλικράτη», το πρόγραμμα «ΕΛΛ.Α.Δ.Α».

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται ο Δήμος Πύργου. Από ποιους πρώην Δήμους αποτελείται ο πλέον νέος Δήμος Πύργου, περιγράφεται η διάρθρωση των υπηρεσιών του, οι δημοτικές επιχειρήσεις και τα νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που έχει συστήσει. Επίσης δίνονται πληροφορίες για την οικονομική δραστηριότητα της περιοχής.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αλλαγές που έχουν γίνει στον Δήμο Πύργου μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης». Πραγματοποιείται μία έρευνα στο Δήμο Πύργου, με σκοπό να μάθουμε ποιες αλλαγές έγιναν στις υπηρεσίες του Δήμου μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης». Η έρευνα πραγματοποιείται με προσωπική συνέντευξη από αρμόδιο υπάλληλο του Δήμου, όπου είναι ενήμερος για τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν από 1/1/2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Διοικητική διαίρεση της Ελλάδας

Η τρέχουσα διοικητική διαίρεση της Ελλάδας διαμορφώθηκε από το πρόγραμμα «Καλλικράτης» (επισήμως Ν.3852/10) και ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2011. Σύμφωνα με αυτήν, η χώρα διαιρείται σε επτά αποκεντρωμένες διοικήσεις, δεκατρείς περιφέρειες και 325 δήμους¹. Οι περιφέρειες και οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα, δηλ. οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα στους μόνιμους εγγεγραμμένους κατοίκους.

Πιο συγκεκριμένα:

- Πρωτοβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) είναι ο *δήμος*. Διοικείται από δήμαρχο και δημοτικό συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία. Κάθε δήμος χωρίζεται σε διαμερίσματα με την επίσημη ονομασία «δημοτικές ενότητες» και αυτές σε «κοινότητες». Οι τελευταίες διαθέτουν δικά τους συμβούλια, ο ρόλος αυτών όμως είναι συμβουλευτικός και δεν μπορούν να λάβουν αποφάσεις.
- Δευτεροβάθμιος ΟΤΑ είναι η *περιφέρεια*, η οποία αντιστοιχεί σε μία ευρεία γεωγραφική περιοχή της χώρας. Διοικείται από περιφερειάρχη και περιφερειακό συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα στους εγγεγραμμένους των δήμων που υπάγονται στην περιφέρεια. Κάθε περιφέρεια διαιρείται σε «περιφερειακές ενότητες», οι οποίες συνήθως

¹ Ανάκτηση από: <http://el.wikipedia.org>

συμπίπτουν με τους νομούς. Κάθε περιφερειακή ενότητα διαθέτει δικό της αντιπεριφερειάρχη που προέρχεται από το συνδυασμό του περιφερειάρχη.

Εξαιρέση σε όλα τα παραπάνω αποτελεί το Άγιο Όρος, το οποίο αποτελεί μεν ελληνικό έδαφος, αλλά αυτοδιοικείται με τους δικούς του θεσμούς βάσει του Καταστατικού Χάρτη του 1924.

1.2 Συγκρότηση - Σύσταση δήμων

Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης².

Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας.

Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α'), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα³.

² Καλαϊτζίδης, Δ., (2010), «Αλλαγές στη δομή της διοίκησης του Ελληνικού Κράτους», <http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>

³ Καλαϊτζίδης, Δ., (2010), «Αλλαγές στη δομή της διοίκησης του Ελληνικού Κράτους», <http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>

Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1.

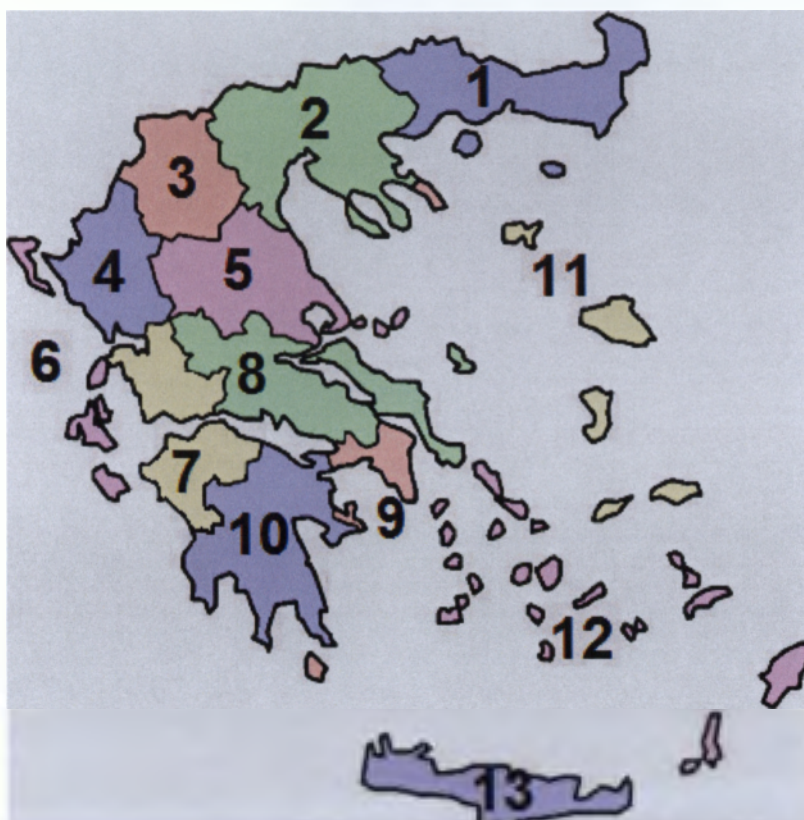
Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

1.3 Σύσταση - Συγκρότηση περιφερειών

Περιφέρειες ονομάζονται οι 13 δευτεροβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης του ελληνικού κράτους. Κάθε περιφέρεια έχει συσταθεί σε μια ευρύτερη περιοχή της χώρας (εξαιρουμένου του Αγίου Όρους), διαθέτει δικές της αυτοτελείς υπηρεσίες και προϋπολογισμό και τα όργανά της εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία.

Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

Πηγή: <http://el.wikipedia.org>

Οι 13 περιφέρειες της Ελλάδας

Οι 13 περιφέρειες σύμφωνα με τον Καλλικράτη είναι:

- 1) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- 2) Κεντρικής Μακεδονίας
- 3) Δυτικής Μακεδονίας
- 4) Θεσσαλίας
- 5) Ηπείρου
- 6) Ιονίων νήσων
- 7) Δυτικής Ελλάδος
- 8) Στερεά Ελλάδος
- 9) Πελοποννήσου
- 10) Αττικής
- 11) Κρήτης
- 12) Νοτίου Αιγαίου

13) Βορείου Αιγαίου

Με το Πρόγραμμα Καλλικράτης ο διοικητής των Περιφερειών, ο Περιφερειάρχης, εκλέγεται πλέον άμεσα από τον λαό στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές.

1.4 Αποκεντρωμένη Διοίκηση

Με το πρόγραμμα Καλλικράτης εισάγεται ο θεσμός της αποκεντρωμένης διοίκησης που αντικαθιστά τις 13 Περιφέρειες του «Καποδίστρια». Σε αυτές θα μεταφερθούν οι αρμοδιότητες των Περιφερειών που από το Σύνταγμα επιβάλλεται να παραμένουν υπό κεντρική διοίκηση. Οι επικεφαλής τους θα έχουν τον τίτλο του γενικού γραμματέα και θα διορίζονται από την Κυβέρνηση⁴.

Δημιουργούνται επτά διοικήσεις:

Πηγή: <http://el.wikipedia.org>

Οι 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις της Ελλάδας

- Διοίκηση Αττικής, με έδρα την Αθήνα
- Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη

⁴ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α')

- Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα τα Ιωάννινα
- Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα
- Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με έδρα την Πάτρα
- Διοίκηση Αιγαίου, με έδρα τον Πειραιά
- Διοίκηση Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο

Επικεφαλής τους είναι ο *γενικός γραμματέας*, ο οποίος διορίζεται από την κυβέρνηση και λειτουργεί βάσει των οδηγιών της. Στη λειτουργία τους συμμετέχει επίσης ένα συμβούλιο, όπου εκπροσωπούνται οι οικείες περιφέρειες και δήμοι, αλλά αυτό έχει επικουρικό χαρακτήρα και δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις.

Η σύσταση των αποκεντρωμένων διοικήσεων έγινε για να αναλάβουν βασικές αρμοδιότητες των περιφερειών, μετά την καθιέρωση των τελευταίων ως αυτοδιοικούμενων οργανισμών. Πρόκειται για αρμοδιότητες που είτε λόγω των διατάξεων του Συντάγματος, είτε λόγω του χαρακτήρα τους, αποφασίστηκε να μην περάσουν στην τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά να παραμείνουν στην ευθύνη της κεντρικής εξουσίας.

1.5 Αρμοδιότητες ΟΤΑ

Βάσει της τρέχουσας διοικητικής διαίρεσης, οποιοδήποτε σημείο της ελληνικής επικράτειας (εξαιρουμένου του Αγίου Όρους) υπάγεται ταυτόχρονα στη δικαιοδοσία δύο ΟΤΑ: ενός πρωτοβάθμιου που ονομάζεται δήμος κι ενός δευτεροβάθμιου που ονομάζεται περιφέρεια.

Οι βασικές αρχές συγκρότησης και λειτουργίας των ΟΤΑ τίθενται από το Σύνταγμα, σύμφωνα με το οποίο⁵:

- Η δημόσια διοίκηση οργανώνεται βάσει του *αποκεντρωτικού συστήματος*.

⁵ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α')

- Οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων - μάλιστα σε περίπτωση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ ΟΤΑ και κεντρικής διοίκησης, συντρέχει υπέρ των πρώτων τεκμήριο αρμοδιότητας. Επίσης, η κεντρική διοίκηση μπορεί να αναθέσει στους ΟΤΑ και δικές της αρμοδιότητες.
- Οι ΟΤΑ χαίρουν διοικητικής - οικονομικής αυτοτέλειας και οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία.
- Η εποπτεία του κράτους στους ΟΤΑ περιορίζεται αποκλειστικά στον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων και πράξεών τους. Επίσης το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει όλα εκείνα τα μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ, καθώς και να τους ενισχύει οικονομικά όταν τους μεταβιβάζει δικές του αρμοδιότητες.

Ο ορισμός τού τι αποτελεί «τοπική υπόθεση», καθώς και του πώς οι σχετικές αρμοδιότητες κατανέμονται ανάμεσα σε α' βαθμίου και β' βαθμίου ΟΤΑ, γίνεται με νόμο. Σύμφωνα με τη γενικότερη φιλοσοφία, συνήθως ο δήμος είναι αρμόδιος για τα στενά τοπικά ζητήματα και η περιφέρεια για τα ευρύτερα. Η εμπειρία πάντως έχει δείξει ότι ο διαχωρισμός είναι δύσκολος, λόγω της πολυνομίας που συχνά οδηγεί σε αντικρουόμενες διατάξεις.

1.6 Οι αλλαγές της Μεταρρύθμισης

Παρακάτω παρουσιάζονται οι αλλαγές που προκύπτουν από την διοικητική μεταρρύθμιση «Καλλικράτης»:

Πίνακας 1.1: Οι αλλαγές της Διοικητικής Μεταρρύθμισης

	Παλιό καθεστώς	Καθεστώς Καλλικράτη
Δήμοι	<p>Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 910 δήμοι και 124 κοινότητες. Οι περισσότεροι είχαν προκύψει από συνενώσεις το 1997 με τον «Καποδίστρια».</p> <p>Διαιρούνταν σε <i>δημοτικά διαμερίσματα</i>.</p>	<p>Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Περιορισμός σε 325 δήμους μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Ανάλυση μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.</p> <p>Διαιρούνται σε <i>δημοτικές ενότητες</i>, οι οποίες ταυτίζονται ουσιαστικά με τους δήμους που συνενώθηκαν. Αυτές με τη σειρά τους διαιρούνται σε <i>κοινότητες</i>, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα.</p>
Νομαρχίες	<p>Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 57 νομαρχίες και 19 επαρχεία.</p> <p>Ακολουθούσαν το χωρισμό της χώρας σε νομούς, εκτός απ' την Αττική.</p>	Καταργήθηκαν.
Περιφέρειες	<p>Συνολικά 13. Υπεύθυνες για το συντονισμό των ΟΤΑ, τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Ο περιφερειάρχης διοριζόταν απ' την κυβέρνηση.</p>	<p>Παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο. Ανάλυση μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.</p>
Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	Δεν υπήρχαν	<p>Συνολικά 7. Ο επικεφαλής τους (γενικός γραμματέας) διορίζεται απ' την κυβέρνηση. Ανέλαβαν σε γενικές γραμμές τις αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών.</p>
Δημοτικές επιχειρήσεις	Περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις των Δήμων.	Μειώνονται σε περίπου 1.500 μέσω συνενώσεων ή καταργήσεων.
Χρηματοδότηση ΟΤΑ	Κρατικός προϋπολογισμός, ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ίδιοι πόροι (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, εκμίσθωση παραλιών και λατομείων κ.ά.)	<p>Παραμένουν τα προηγούμενα.</p> <p>Προστίθεται μερίδιο από κρατικούς φόρους (ΦΠΑ, φορολογία εισοδήματος, φόρο ακίνητης περιουσίας)</p>

**Αυτοδιοικητικές
εκλογές**

Κάθε 4 χρόνια, μήνα Οκτώβριο.
Εάν ο πρώτος συνδυασμός δεν
συγκέντρωσε 42%, η διαδικασία
επαναλαμβάνεται την επόμενη
Κυριακή μεταξύ των δύο
πρωτευσάντων.

Κάθε 5 χρόνια, μήνα Ιούνιο, μαζί με τις
Ευρωεκλογές.
Απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία για την
ανακήρυξη συνδυασμού ως νικητή. Εάν
δεν επιτευχθεί, η διαδικασία
επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή
μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.

Πηγή: <http://el.wikipedia.org>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

2.1 Εισαγωγικά στοιχεία

Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι το όνομα που δόθηκε από την ελληνική κυβέρνηση στη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης», μια σειρά διοικητικών αλλαγών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.⁶

Σημαντικό σημείο του προγράμματος είναι η διοικητική μεταρρύθμιση της αυτοδιοίκησης μέσω της μείωσης του αριθμού φορέων και συγκεκριμένα προτείνεται:

- Συνένωση Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και κοινότητες) από 1034 σε 325 Δήμους.
- Συνένωση περίπου 6.000 Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων των Δήμων σε λιγότερα από 2000.
- Αντικατάσταση των 56 νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων σε 13 αιρετές περιφέρειες που θα είναι η σημερινές 13 περιφέρειες και τις 13 κρατικές περιφέρειες σε 7 γενικές διοικήσεις του κράτους μοιρασμένες σε 7 πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιάς, Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα, Ιωάννινα).
- Μετατροπή της θητείας δημάρχου και περιφερειάρχη από τετραετή σε πενταετή με διεξαγωγή των εκλογών ταυτόχρονα με τις Ευρωεκλογές.

⁶ Ανάκτηση από: <http://el.wikipedia.org>

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι συνέχεια του Σχεδίου Καποδίστρια του νόμου (2539/97) του Ελληνικού Κράτους, σύμφωνα με τον οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους. Το Πρόγραμμα Καλλικράτης (ως Νέα Αρχιτεκτονική) πήρε το όνομά του από τον Καλλικράτη, έναν από τους δυο αρχιτέκτονες του Παρθενώνα της Ακρόπολης των Αθηνών.

2.2 Η δομή του Καλλικράτη

Για πρώτη φορά αντιμετωπίστηκαν ενιαία και συνεκτικά οι δύο βαθμοί αυτοδιοίκησης, που συγκροτούν οι Δήμοι και οι Περιφέρειες, καθώς και η κρατική αποκέντρωση που συγκροτούν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Έτσι η διοικητική οργάνωση της χώρας αρθρώνεται ως εξής⁷:

1. Θεμελιώνεται η αιρετή Περιφερειακή αυτοδιοίκηση με τη θεμελίωση 13 αιρετών Περιφερειών στα όρια των σημερινών 13 κρατικών Περιφερειών. Αντικαθιστά τις 76 διοικητικές ενότητες του β' βαθμού αυτοδιοίκησης, δηλαδή τις 54 Νομαρχίες, τις 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία.
2. Πραγματοποιήθηκαν συνενώσεις Δήμων στη βάση ενιαίων και αντικειμενικών κριτηρίων που έθεσε ο Καλλικράτης, θεμελιώνοντας έτσι 325 νέους ισχυρούς Δήμους, που αποτελούν τη σταθερή διοικητική διαίρεση της χώρας.

⁷ Ανάκτηση από: <http://roadmapota.ypes.gr>

2.3 Οι βασικές αλλαγές του «Καλλικράτη»

Από την 1η Ιανουαρίου 2011 λειτουργούν 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στη θέση των σημερινών 13 κρατικών περιφερειών. Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση παύει να ασχολείται με τοπικές υποθέσεις και περιορίζεται σε κρατικά καθήκοντα και υποθέσεις, όπως το Σύνταγμα προβλέπει⁸.

Θεσμοθετούνται μητροπολιτικές λειτουργίες σε Αττική και Θεσσαλονίκη. Με τον Καλλικράτη γίνεται η αρχή και αντιμετωπίζονται τα ζητήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα που ακόμα και σήμερα ασκούνται είτε από το κράτος είτε από επιμέρους Δήμους. Θέματα μεταφορών και συγκοινωνιών, περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων αλλά και πολιτικής προστασίας και ασφάλειας, θα ασκούνται πλέον σε μητροπολιτικό επίπεδο στο πλαίσιο της αιρετής Περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

Η ενδοδημοτική αποκέντρωση εξουσίας και αρμοδιοτήτων ισχυροποιείται. Στο πλαίσιο αυτό συστήνονται παντού Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες, ανάλογα με τον πληθυσμό, με ενισχυμένες αρμοδιότητες και προκαθορισμένες δράσεις στο πλαίσιο του προϋπολογισμού των Δήμων.

Περιορίζονται δραστικά και μπαίνει τάξη στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου των Ο.Τ.Α.. Τα περισσότερα από 6.000 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και επιχειρήσεις των Δήμων που σήμερα λειτουργούν περιορίζονται σε έως 1.500. Αντίστοιχα τα 60.000 περίπου μέλη των διοικήσεων των Νομικών Προσώπων και των δημοτικών επιχειρήσεων των ΟΤΑ, μειώνονται κατά τουλάχιστον 40.000 σε κάτω από 20.000 μέλη Διοικητικών Συμβουλίων. Οι μεταρρυθμίσεις που εισάγονται με τον Καλλικράτη έχουν πρωτοφανές εύρος και στόχευση στην πατρίδα μας, ενώ και διεθνώς λίγα είναι τα παραδείγματα ανάλογων προσπαθειών, τα οποία εντοπίζονται κυρίως σε χώρες που ανήκουν στην πρωτοπορία των διοικητικών μεταρρυθμίσεων. Εκεί κινείται σήμερα πλέον και η χώρα μας, αφού για πρώτη φορά η μεταρρύθμιση όχι μόνο καταλαμβάνει όλες τις βαθμίδες της

⁸ «Στόχοι – καινοτομίες Καλλικράτη», ανάκτηση από: <http://roadmapota.vpes.gr>

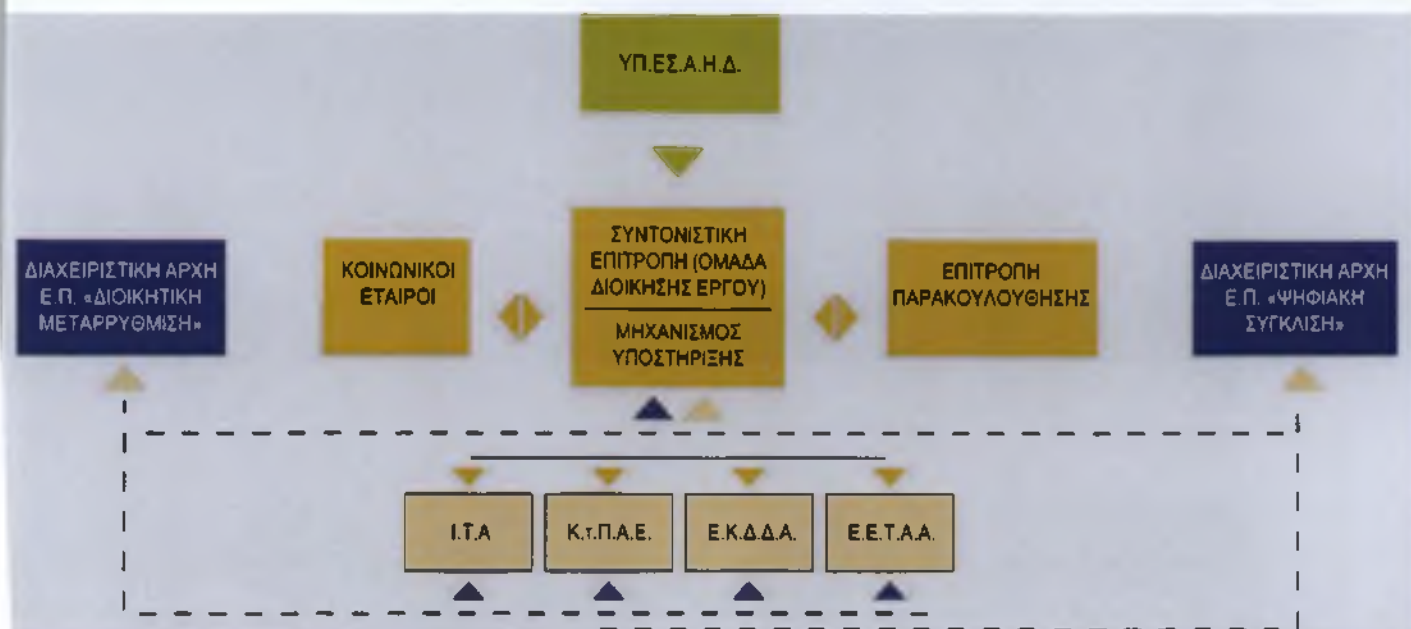
διοίκησης και της αυτοδιοίκησης, αλλά συνδυάζεται με γενναία μεταφορά αρμοδιοτήτων και εξορθολογισμό τόσο της εσωτερικής λειτουργίας, όσο και της κατανομής και διαχείρισης ανθρώπινων και οικονομικών πόρων.

2.4 Επιχειρησιακό Σχέδιο για τη Μετάβαση στον «Καλλικράτη»

Για την καλύτερη και ομαλότερη μετάβαση στη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» έχει εκπονηθεί ένα ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο για τη Μετάβαση στον «Καλλικράτη» που περιλαμβάνει τόσο τις προαπαιτούμενες, όσο και τις μεσομακροπρόθεσμες διαδικασίες, δράσεις και πρωτοβουλίες⁹.

Η συγκρότηση Ομάδας Διοίκησης Έργου για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης» γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

⁹ Ανάκτηση από: <http://kallikratis.vpes.gr>

Πηγή: <http://kallikratis.vpes.gr>

Διάγραμμα 2.1: Συγκρότηση Ομάδας Επιχειρησιακού Σχεδίου για τη Μετάβαση στον «Καλλικράτη»

2.4.1 Δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου

Παρακάτω παρουσιάζονται οι τομείς στους οποίους δρα οι ομάδα του Επιχειρησιακού σχεδίου:

- Δράση 1. ΟΕΥ Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
- Δράση 2. Οικονομικά ΟΤΑ
- Δράση 3. Μεταφορά αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ
- Δράση 4. Προσωπικό και ΟΕΥ Δήμων
- Δράση 5. Υποδομές στέγασης
- Δράση 6. Νησιωτικότητα
- Δράση 7. Ενημέρωση Δημάρχων, Περιφερειάρχων
- Δράση 8. Ενημέρωση Περιφερειακών, Δημοτικών Συμβούλων
- Δράση 9. Ενημέρωση/κατάρτιση εργαζομένων
- Δράση 10. Αποτύπωση εκπαιδευτικών αναγκών
- Δράση 11. Καλλικράτης στα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ ΟΤΑ

- Δράση 12. Εξειδίκευση θεσμικού πλαισίου
- Δράση 13. Λειτουργική Ενοποίηση Πληροφοριακών Συστημάτων
- Δράση 14. Ηλεκτρονικός Δήμος/ Περιφέρεια/ Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- Δράση 15. Νέα e-ΚΕΠ
- Δράση 16. Κάρτα Δημότη- Πολίτη
- Δράση 17. Αξιολόγηση Δήμων και Περιφερειών στο πλαίσιο του «Καλλικράτη»
- Δράση 18. Μηχανισμός Υποστήριξης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΤΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΟΤΑ

3.1 Γενικά

Με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» επιχειρείται η ολοκληρωμένη αναδιοργάνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου η λειτουργία της να μπορεί αποτελεσματικά και αποδοτικά να υποστηριχθεί προς εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών και των πολιτών εν γένει¹⁰.

Καταλυτικό παράγοντα της ανωτέρω διαδικασίας αποτελεί το ανθρώπινο δυναμικό των παλαιών Δήμων και Νομαρχιών, το οποίο πρόκειται να στελεχώσει τις νέες καλλικρατικές οργανωτικές δομές.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο του Προγράμματος Καλλικράτης (ν. 3582/2010) προβλέπει σειρά διατάξεων, αναφορικά με τη μεταφορά - μετάταξη προσωπικού από τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, για την ορθολογική κατανομή της στελέχωσης των υπηρεσιών των νέων δήμων αλλά και των αιρετών περιφερειών.

¹⁰ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α')

3.2 Περιφέρειες

3.2.1 Εθελοντικές μετατάξεις προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Με την αριθμ. 9/2010 εγκύκλιο δόθηκαν αναλυτικές οδηγίες για τη διενέργεια εθελοντικών μετατάξεων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 257 του ν. 3852/2010.

Με τις διατάξεις αυτές δόθηκε η δυνατότητα στο μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των οργανικών μονάδων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων, των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στους δήμους για το σύνολο συγκεκριμένου τομέα ή μεμονωμένα¹¹. Η μετάταξη διενεργήθηκε στο δήμο της έδρας του Νομού ή στο δήμο εντός των ορίων του οποίου λειτουργούσε η καταργούμενη αποκεντρωμένη νομαρχιακή υπηρεσία.

Η ανωτέρω διαδικασία ολοκληρώθηκε με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αποφάσεων μετάταξης 1.482 υπαλλήλων. Επισημαίνεται ότι το τελευταίο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου πρέπει να αποσταλούν οι ατομικοί φάκελοι των εθελοντικώς μεταταγμένων υπαλλήλων, στους δήμους δεδομένου ότι η μετάταξή τους ισχύει από 1-1-2011.

¹¹ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) άρθρο 257 παρ. 1

3.2.2 Υποχρεωτικές μετατάξεις προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Εάν με την διαδικασία των εθελοντικών μετατάξεων δεν καταστεί δυνατή η μετάταξη του αναγκαίου προσωπικού για την άσκηση των μεταφερόμενων στους δήμους αρμοδιοτήτων, προβλέπονται δύο περιπτώσεις για τη στελέχωση των νέων υπηρεσιών των δήμων, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν η απονομή των αρμοδιοτήτων στους δήμους αφορά το σύνολο συγκεκριμένου τομέα ή αν περιορίζεται στη μεταβίβαση μεμονωμένων αρμοδιοτήτων¹².

3.2.3 Μεταφορά προσωπικού ΚΕΠ Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του ν. 3852/2010, το προσωπικό που υπηρετούσε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3852/2010, δηλαδή μέχρι την 7η Ιουνίου 2010 στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας μετατάσσεται με την ίδια σχέση εργασίας στο δήμο, όπου αυτά λειτουργούσαν, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2α του άρθρου 257¹³.

- Η μετάταξη διενεργείται με διαπιστωτική πράξη του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, η οποία ισχύει από 1-1-2011.
- Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών πρέπει να έχουν εκδώσει τις σχετικές διαπιστωτικές πράξεις μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2010, ώστε το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου 2010 να έχουν ήδη δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

¹² Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), παρ. 2 α και β του άρθρου 257

¹³ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), άρθρο 257 παρ. 8

Σημειώνεται ότι με την ίδια διαδικασία μεταφέρεται και το προσωπικό του Νομαρχιακού Λιμενικού Ταμείου Λάρισας και του Νομαρχιακού Λιμενικού Ταμείου Θεσσαλονίκης, τα οποία καταργούνται και οι αρμοδιότητές τους μεταφέρονται σε αυτοτελείς υπηρεσίες των Δήμων με την ονομασία «Λιμενικό Γραφείο».

3.2.4 Μεταφορά προσωπικού Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στις Περιφέρειες

Από 1-1-2011 το τακτικό προσωπικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των περιφερειών της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας¹⁴.

- Ο Περιφερειάρχης εκδίδει εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός, από την ανάληψη των καθηκόντων του διαπιστωτική πράξη κατάταξης του προσωπικού σε αντίστοιχες προσωποπαγείς θέσεις της αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας των υπηρεσιών της έδρας και των νομών της περιφέρειας. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Στη συνέχεια το προσωπικό αυτό θα καταταχθεί στις θέσεις που προβλέπονται στον πρότυπο Ενιαίο Εσωτερικό Οργανισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας των περιφερειών. Η κατάταξη θα γίνει με διαπιστωτική πράξη του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Σημειώνεται ότι η ίδια διαδικασία ακολουθείται και για τους δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής που υπηρετούν σε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Ενιαίες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Νομαρχιακά Διαμερίσματα.

¹⁴ Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), άρθρο 255

3.3 Δήμοι

Από 1-1-2011 συνιστώνται οι νέοι Καλλικρατικοί Δήμοι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3582/2010¹⁵.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 254 προβλέπεται η κατάταξη του τακτικού προσωπικού συνενοούμενων Δήμων ή Δήμων και Κοινοτήτων στους νεοσύστατους Δήμους.

- Αυτή επέρχεται αυτοδικαίως, με την έκδοση διαπιστωτικής πράξης του οικείου Δημάρχου, με την ίδια σχέση εργασίας και συνεπάγεται την κατάληψη αντίστοιχων κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα θέσεων.
- Μέσα σε ένα μήνα από την ανάληψη καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών ο οικείος Δήμαρχος πρέπει να εκδώσει διαπιστωτική πράξη σύμφωνα με την οποία το προαναφερόμενο προσωπικό διαπιστώνεται ως προσωπικό του νέου δήμου, με την ίδια σχέση εργασίας που αυτό κατέχει, και κατατάσσεται σε αντίστοιχες συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Στη συνέχεια οι θέσεις του προσωπικού αυτού προβλέπονται στους ΟΕΥ των οικείων δήμων, οι οποίοι θα καταρτιστούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις εντός έξι μηνών από την ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών.
- Το αρμόδιο για το διορισμό όργανο του κάθε δήμου, ήτοι ο δήμαρχος, πρέπει να εκδώσει απόφαση κατάταξης του προσωπικού στις θέσεις αυτές. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

¹⁵ Εισήγηση: Μετάταξη – Μεταφορά προσωπικού στους πρωτοβάθμιους – δευτεροβάθμιους ΟΤΑ βάσει του Ν. 3852/2010, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

Σημειώνεται ότι οι Δήμαρχοι οφείλουν άμεσα και μέχρι 3-1-2011 να αναθέσουν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικών μονάδων. Εδώ τονίζεται ότι μέχρι τέλους του έτους θα έχει ψηφιστεί νομοθετική διάταξη, η οποία θα ορίζει πως θα γίνεται η ανάθεση αυτή. Η ενέργεια αυτή είναι απαραίτητη να λάβει χώρα άμεσα, ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει η λειτουργία των νέων Καλλικρατικών Δήμων.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα αποστείλει πρότυπο Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, το οποίο κάθε πρωτοβάθμιος ΟΤΑ θα πρέπει να προσαρμόσει ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις υφιστάμενες ανάγκες του, έτσι ώστε εντός εξαμήνου να ψηφίσει τον ΟΕΥ του, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του ΚΚΔΚΥ.

Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί και διέπεται ως προς το υπηρεσιακό του καθεστώς από τις διατάξεις του ν. 3584/2007 – ΚΚΔΚΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»

4.1 Εισαγωγή

Η νέα αρχιτεκτονική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) και του κράτους αποτελεί τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή πρωτοβουλία των τελευταίων δεκαετιών. Μέχρι σήμερα, ο δημόσιος τομέας αποτελούσε τροχοπέδη στις επιχειρησιακές ή αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Με τη νέα του μορφή, το ελληνικό κράτος ελαχιστοποιεί τα συγκεντρωτικά του στοιχεία, αποκεντρώνεται και αποκτά ευελιξία, αποτελεσματικότητα και ικανότητα περαιτέρω αξιοποίησης τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων¹⁶.

Εκτός από αναπτυξιακό εφελθτήριο, η νέα αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των δήμων και περιφερειών και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.

Η νέα αρχιτεκτονική της Τ.Α. και του κράτους δεν αποσκοπεί μόνο στην εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού του αριθμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων ή αξιοποίησης οικονομικών κλίμακας. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της νέας αρχιτεκτονικής είναι ότι δημιουργεί ισχυρούς αναπτυξιακούς θεσμούς σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, τέτοιους που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων δήμων και περιφερειών θα τους καταστήσει ικανούς να λαμβάνουν τοπικές

¹⁶ Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, να μοχλεύσουν κεφάλαια, να προσελκύσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, να καταστούν ο βασικός συντελεστής της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Μία ακόμη καινοτομία του παρόντος σχεδίου νόμου και του Προγράμματος «Καλλικράτης» είναι η δημιουργία ενός τοπικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Π.Σ.Α.). Η Τ.Α., οι δήμοι και οι περιφέρειες δε μπορούν να μην ενταχθούν στη μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλει η χώρα μας. Το τοπικό Π.Σ.Α. περιλαμβάνει:

- α) το Πρόγραμμα Εξυγίανσης Ο.Τ.Α. με οικονομική δυσπραγία,
- β) τη δημιουργία Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης,
- γ) τη θέσπιση κανόνων και πλαισίου πιστοληπτικής πολιτικής των ΟΤΑ,
- δ) την αποτελεσματικότερη και σύγχρονη οικονομική διαχείριση με αναβάθμιση του ρόλου του δημοτικού προϋπολογισμού και δημιουργία εργαλείων λήψης αποφάσεων, όπως βάσεις δεδομένων με έγκυρα και έγκαιρα στατιστικά στοιχεία,
- ε) τον έλεγχο και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα, διπλογραφικό με αναλυτική λογιστική και έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλους τους δήμους, περιφέρειες και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών και τέλος
- στ) τη δημιουργία του αναπτυξιακού προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α» που θα υποστηρίζει το σχέδιο «Καλλικράτης», αλλά πάνω από όλα θα εξοπλίζει τους νέους δήμους και περιφέρειες και θα αποτελέσει το αναπτυξιακό τους καύσιμο για την πρώτη περίοδο.

4.2 Οι προτεραιότητες του προγράμματος «Καλλικράτης»

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του νόμου οι προτεραιότητες είναι¹⁷:

- Ουσιαστική οικονομική στήριξη των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης με σύνδεση των πόρων τους με το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων, τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας.
- Πλήρης απόδοση των αναγκαίων πόρων για την άσκηση των απονεμόμενων πρόσθετων αρμοδιοτήτων.
- Δάνεια: Έλεγχος και περιορισμός του δανεισμού με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων.
- Αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των υπερχρεωμένων δήμων.
- Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των δήμων και των περιφερειών. Ειδική μέριμνα για δίκαιη κατανομή των πόρων ενδοδημοτικά και ενδοπεριφερειακά.
- Καθολική υπαγωγή ελέγχου της διαχείρισης των δήμων, των νομικών τους προσώπων και των περιφερειών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

¹⁷ ΦΕΚ 87, πρώτο τεύχος, Ν. 3852/2010, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

4.3 Οι κεντρικοί Αυτοτελείς πόροι της Αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το νόμο, οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των Δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού¹⁸:

- α) το 20% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)
- β) το 12% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)
- γ) το 50% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας

Οι παραπάνω φόροι επιλέχθηκαν γιατί είναι οι περισσότερο δυναμικοί φόροι του φορολογικού μας συστήματος και από 1964 την άποψη αυτή διασφαλίζεται η επάρκεια των πόρων της αυτοδιοίκησης όχι μόνο στο σήμερα, αλλά και στο μέλλον. Παράλληλα, ο συνδυασμός τους προσφέρει σταθερότητα στις διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου.

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων προς την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και μέρους του κόστους των αρμοδιοτήτων που θα της μεταφερθούν από 1ης Ιανουαρίου 2011. Ειδικότερα στους νέους πόρους περιλαμβάνονται το κόστος βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης, των επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, της μεταφοράς μαθητών και της δακοκτονίας.

Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων, μετά την αναλυτική κοστολόγηση τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α' και β'.

¹⁸ Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

Τα κριτήρια, ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Οικονομικών, αφού έχει διατυπώσει τη γνώμη της η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., τόσο στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού όσο και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Κριτήρια αποτελούν σειρά δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών στοιχείων των Δήμων.

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

- α) το 4% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)
- β) το 2,40% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων που αντιστοιχεί στις αρμοδιότητες της περιφέρειας που θα μεταφερθούν από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, από τις κρατικές περιφέρειες, και το κόστος μισθοδοσίας. Επίσης τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν και μέρος του κόστους των αρμοδιοτήτων που θα μεταφερθούν από 1ης Ιανουαρίου 2011. Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων, μετά την αναλυτική κοστολόγηση τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α' και β'.

Δε θα υπάρξει μεταφορά αρμοδιότητας χωρίς προηγουμένως πλήρη κοστολόγηση. Η κοστολόγηση αυτή θα αφορά τόσο στο λειτουργικό κόστος, όσο και στο κόστος των παγίων. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων θα πραγματοποιηθεί με το πλέον σύγχρονο και επιστημονικό τρόπο, θα ενταχθεί σε ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα και θα περιλαμβάνει, ανθρώπινο δυναμικό, δομές, υποδομές και πόρους. Όπως τονίστηκε και προηγούμενα, τα αποτελέσματα της κοστολόγησης, από τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων, θα εντάσσονται στους ΚΑΠ των δήμων και περιφερειών.

4.4 Πιστοληπτική πολιτική για Δήμους και Περιφέρειες

Σύμφωνα με το νόμο οι δήμοι και περιφέρειες μπορούν να συνομολογούν δάνεια αποκλειστικά για την χρηματοδότηση επενδύσεων και τη χρηματοδότηση του χρέους τους¹⁹.

Ο δανεισμός τους θα κατευθύνεται αποκλειστικά σε επενδύσεις, ενώ παράλληλα, δήμοι ή περιφέρειες που τα τοκοχρεωλύσια τους ή το συνολικό τους χρέος ξεπερνά τα τακτικά ή τα συνολικά τους έσοδα αντίστοιχα, θα αδυνατούν να προσφεύγουν στην πιστοληπτική αγορά. Οι προϋποθέσεις για τη λήψη δανείου από τους Δήμους και τις Περιφέρειες είναι οι εξής:

- α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Δήμου/Περιφέρειας να μην υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων,
- β) το συνολικό χρέος του Δήμου/Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει 60% των συνολικών εσόδων του,

Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

¹⁹ **Ανώνυμος, (2011)**, «*Ιδού τα χρέη όλων των Δήμων της χώρας, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Και οι νέοι όροι δανεισμού.*» αναρτήθηκε στις 5/1/2011, <http://communenews.blogspot.com>

4.5 Ειδικό Πρόγραμμα εξυγίανσης για υπερχρεωμένους Δήμους

Για ορισμένους ολιγάριθμους Δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη, εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν, είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση Ειδικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, απαγορεύονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό, αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος²⁰.

Ταυτόχρονα, διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.

Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζονται τυχόν προβλήματα υπερχρεωμένων Δήμων που συνενώνονται με οικονομικά υγιείς Δήμους. Στην περίπτωση αυτή, το πρόγραμμα εφαρμόζεται, όχι για το σύνολο του «καλλικράτειου» δήμου, αλλά για τον συγκεκριμένο Δήμο που είναι υπερχρεωμένος.

Σε αυτό το πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν Δήμοι, Δημοτικές ενότητες που συνενώνονται και Περιφέρειες μετά από σχετικό αίτημά τους. Απαιτείται η απόφαση των 3/5 του Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου για την υπαγωγή στο πρόγραμμα. Συστήνεται Ελεγκτική Επιτροπή που αποτελείται από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι και πρόεδρος της, το Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έναν εκπρόσωπο της ΚΕΔΚΕ ή των Περιφερειών η οποία είναι αρμόδια για τη διαχείριση του Προγράμματος εξυγίανσης.

²⁰ Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης είναι: Οι ετήσιες υποχρεώσεις σε τοκοχρεολύσια να υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων ή το συνολικό χρέος να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων.

Ακολουθεί εκτίμηση από ορκωτούς ελεγκτές και ο Δήμος/Περιφέρεια εκπονεί συγκεκριμένο πρόγραμμα εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να ενταχθούν υποχρεωτικά Δήμοι/Περιφέρειες μετά από έλεγχο που ξεκινά από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Έτσι, ο Δήμος/Περιφέρεια αποκτά πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης. Δημιουργείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των Δήμων και των Περιφερειών.

4.6 Διαφάνεια στα οικονομικά των Δήμων, προγραμματικοί προϋπολογισμοί, οικονομική διαχείριση

Ο νέος νόμος παρέχει σειρά από σύγχρονα εργαλεία οικονομικής διαχείρισης και ελέγχου όπως: ολοκληρωμένο σύστημα προγραμματισμού και προϋπολογισμού, αναλυτική λογιστική στο σύνολο της ΤΑ, επικαιροποιημένες και έγκυρες βάσεις δεδομένων, ταμειακές υπηρεσίες σε όλους τους δήμους και τις περιφέρειες²¹.

Σημαντική προτεραιότητα του νόμου είναι να ενισχύσει και υποστηρίξει το δημοκρατικό έλεγχο των πολιτών. Για το λόγο αυτό, όλοι οι νέοι συμμετοχικοί θεσμοί, όπως η επιτροπή διαβούλευσης, έχουν κεντρικό ρόλο στην οικονομική διαχείριση των νέων ΟΤΑ. Προς αυτή την κατεύθυνση είναι και τα μέτρα για τη δημοσιότητα των αποφάσεων που σχετίζονται με τοπικές - περιφερειακές δημόσιες

²¹ Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

δαπάνες. Το πρόβλημα δεν είναι να έχεις απλώς ενεργούς πολίτες, αλλά και πλήρως ενημερωμένους. Τέλος, η επέκταση του ελέγχου από το ελεγκτικό συνέδριο σε όλους τους δήμους, τις περιφέρειες και τα Νομικά τους Πρόσωπα, όπως επίσης η δημιουργία και λειτουργία της αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας, αναμένεται όχι μόνο να διασφαλίσει τη διαφάνεια, αλλά κυρίως να βοηθήσει τους ΟΤΑ στη χρηστή διαχείριση των οικονομικών τους πόρων.

Κάθε Δήμος εκπονεί Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.), το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό. Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό. Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Καθιερώνεται η υποχρέωση του Δημοτικού Συμβουλίου να καθορίζει το ανώτατο ύψος προϋπολογισμού εξόδων του επόμενου έτους για κάθε δημοτική και τοπική κοινότητα. Με βάση αυτό το ποσό το συμβούλιο της τοπικής και δημοτικής κοινότητας καταρτίζει το σχέδιο προϋπολογισμού των έργων και δράσεων που.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνενούμενους Δήμους που συγκροτούν το νέο καλλικράτειο Δήμο, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους. Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στα νομαρχιακά διαμερίσματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι στους μεγαλύτερους Δήμους δεν πρόκειται να «αδικηθούν» ως προς την κατανομή των πόρων οι μικρότεροι συνενούμενοι.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο. Αν διαπιστωθούν παρατυπίες ο Ελεγκτής

Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών.

Η ταμειακή λειτουργία των Δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.). Η Οικονομική Επιτροπή υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η οποία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνεται και η άποψη της μειοψηφίας.

Στους προϋπολογισμούς των νέων Δήμων που θα προκύψουν από τις συνενώσεις, εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνενούμενων Δήμων ή κοινοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου Δήμου, που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011, εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των συνενούμενων Δήμων, ως προϋπολογισμοί του.

Οι νέοι Δήμοι καταρτίζουν το επιχειρησιακό πρόγραμμα έως τις 30/9/2011. Μέχρι τις 28/2/2011 πρέπει, εξάλλου, να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων του νέου Δήμου, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

4.7 Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των Περιφερειών

Οι Περιφέρειες καταρτίζουν Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο 9μηνο κάθε τετραετίας. Για την πρώτη φορά εφαρμογής του προβλέπεται η τριετής διάρκεια²².

²² Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνεννούμενους νομούς, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στους νομούς, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Ένωσης Περιφερειών. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρξει ανισοκατανομή των πόρων σε βάρος των μικρότερων συνεννούμενων.

Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας για το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και τον προϋπολογισμό και τα εισηγείται στην Οικονομική Επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Έως 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης. Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Εάν ο Ελεγκτής Νομιμότητας διαπιστώσει ουσιαστικά ή τυπικά προβλήματα, επιστρέφει τον προϋπολογισμό και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο να τον αναμορφώσει κατάλληλα.

Η ταμειακή λειτουργία των Περιφερειών διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της, υποβάλλει στο Περιφερειακό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα

αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η έκθεση αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και περιλαμβάνει την άποψη της μειοψηφίας.

Ότι αφορά την εφαρμογή Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης για την Περιφέρεια ρυθμίζεται με Προεδρικό Διάταγμα που θα εκδοθεί.

Στους προϋπολογισμούς των Περιφερειών εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνεννούμενων Νομαρχιών. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011, εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των συνεννούμενων Νομαρχιών, ως προϋπολογισμοί της.

Έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια των νέων Ο.Τ.Α., αρμόδια για κάθε μία από αυτές, είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζεται ως έδρα της.

Μέχρι την 28/2/2011 πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Περιφερειών καθώς και των διαθεσίμων χρηματικών μέσων.

4.8 Το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του «Καλλικράτη» - Πρόγραμμα «ΕΜ.Α.Δ.Α»

Η εφαρμογή του «Καλλικράτη» και η συνεπαγόμενη δομική αλλαγή του τρόπου με τον οποίο θα λειτουργεί το Κράτος και η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας από την 1η Ιανουαρίου 2011, αποτελεί εγχείρημα τεράστιου μεγέθους, το οποίο δεν εξαντλείται στη νομοθετική πρωτοβουλία για τη Νέα Αρχιτεκτονική Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης και την εκλογή, τον προσεχή Νοέμβριο, των νέων

Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών. Είναι η ραχοκοκαλιά των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που, σήμερα περισσότερο από ποτέ έχει ανάγκη η χώρα μας²³.

Ο «Καλλικράτης» συνοδεύεται από ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης κατά τη μεταβατική περίοδο έως την 1.1.2011 αλλά και αμέσως μετά. Αυτό προϋποθέτει ισχυρό κεντρικό σχεδιασμό, συντονισμό για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών που θα επιτρέψουν και διευκολύνουν την καλύτερη και ομαλότερη μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική του Καλλικράτη.

Με δεδομένα και τα χρονικά περιθώρια, απαιτείται η συστράτευση όλων, και της Αυτοδιοίκησης, για την ολοκληρωμένη προσέγγιση και διαχείριση των θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο αμέσως προσεχές διάστημα, ώστε οι νεοεκλεγείσες τοπικές αρχές να μπορούν, την 1η Ιανουαρίου 2011, να αναλάβουν και ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους με αποτελεσματική λειτουργική κι επιχειρησιακή ετοιμότητα, εξυπηρετώντας τις αρχές της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικής και ποιοτικής εξυπηρέτησης του πολίτη.

Το πρόγραμμα «Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» («ΕΛΛ.Α.Δ.Α.») διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:

α) ο άξονας με κορμό όπως τα επιχειρησιακά προγράμματα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α.,

β) ο άξονας του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης, που λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α. και θα χρηματοδοτηθεί από εθνικούς πόρους του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης,

γ) ο άξονας για την αξιοποίηση και αναδιάταξη των ανθρωπίνων πόρων.

²³ Εισήγηση: «Καλλικράτης» και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. θα συμπεριλάβει επίσης τα ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια μεταφοράς και κοστολόγησης των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από το πρόγραμμα Καλλικράτης. Επίσης, προβλέπεται, για την περίοδο μέχρι 31/12/2010, ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα προετοιμασίας των ΟΤΑ για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης. Το ολοκληρωμένο σχέδιο του αναπτυξιακού προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α. θα είναι έτοιμο μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ έως τις 31/10/2010.

Τα νέα στοιχεία του προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής:

- α) είναι πλήρως διαφανές και αντικειμενικό, ώστε να αποφευχθούν τα φαινόμενα των «οριζοντίων δράσεων» του «ΘΗΣΕΑ»,
- β) συνδυάζονται για πρώτη φορά και σε αυτή την έκταση, κοινοτικοί και εθνικοί πόροι,
- γ) λειτουργεί πλέον ως συντονιστικό κέντρο όλων των χρηματοδοτήσεων, όλων των υπουργείων προς την ΤΑ και
- δ) για πρώτη φορά στο κεντρικό όργανο διαχείρισης του προγράμματος συμμετέχει η ΤΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ

5.1 Γενικά

Ο Πύργος είναι πόλη της Δυτικής Πελοποννήσου και πρωτεύουσα του Νομού Ηλείας. Κατά την απογραφή του 2001 είχε 23.791 κατοίκους, ενώ ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου ήταν 50.681 κάτοικοι. Η πόλη του Πύργου απέχει 4 χλμ από τη θάλασσα, 19 χλμ. από την Αρχαία Ολυμπία και 315 χλμ από την Αθήνα. Τα τελευταία χρόνια γνωρίζει μια πληθυσμιακή ανάπτυξη ενώ είναι και το εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Το επίνειο του είναι το Κατάκολο²⁴.

Από ιστορικής πλευράς ο Πύργος πρωτοεμφανίστηκε τον 17ο αιώνα και ιδρυτής του θεωρείται ο Γεώργιος Τσερνωτάς. Κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821 ο Πύργος διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο χάρη στη συμβολή των κατοίκων του στον εθνικό αγώνα. Ήταν μάλιστα η πρώτη ελληνική πόλη που καταστράφηκε από τους Τούρκους. Γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη την εποχή της σταφίδας (19ος αιώνας - 1930) εξαιτίας της γεωγραφικής του θέσεως.

²⁴ Ανάκτηση από: <http://el.wikipedia.org>

5.2 Ιστορική αναδρομή

Ίδρυση και Ονομασία²⁵

Στον ίδιο χώρο που βρίσκεται ο Πύργος σήμερα, τοποθετείται η Αρχαία πόλη Δυσπόντιο. Στα περίχωρα του Πύργου ήταν η αρχαία πόλη Λέτρινα, απ' όπου είχε πάρει και την ονομασία του σαν Δήμος Λετρίνων μέχρι την Δεκαετία του 1980. Η ονομασία της πόλης προέρχεται απο τον πύργο που είχε κατασκευάσει, το 1512, στην θέση του Επαρχείου ο Μπέης της ευρύτερης περιοχής Γεώργιος Τσερνωτάς.

Κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας ο Πύργος ήταν ένας ενδιάμεσος σταθμός των διερχόμενων εμπορών που πήγαιναν προς τη Ζάκυνθο. Διάφορες πηγές κάνουν λόγο για πόλη 5000 κατοίκων. Με την κάθοδο των Λαλαίων επικράτησε οριστικά το τοπωνύμιο "Πύργος". Ποτέ πριν το 1778, όποτε και υπάρχουν επίσημα έγγραφα και συμφωνητικά του Γεώργιου Αυγερινού, η ιστορία δεν αναφέρει το όνομα "Πύργος".

Τουρκοκρατία²⁶

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ο Πύργος είχε ειδική μεταχείριση λόγω των φορολογικών προνομίων των οποίων είχε καταφέρει να κερδίσει ο προεστός Γεώργιος Αυγερινός. Η πόλη του Πύργου είχε εξαιρετική σημασία για τους Τούρκους γιατί χρησιμοποιούσαν διάφορους Έλληνες διερμηνείς για να αναπτύξουν τις

²⁵ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

²⁶ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

εμπορικές τους δραστηριότητες. Στον Πύργο δεν κατοικούσαν Τούρκοι εκτός από τον Ζαπίτη και μερικές τούρκικες οικογένειες που τον πλαισίωναν. Οι πρώτοι οικιστές ήταν οι Βιλαεταίοι και οι Άχολοι. Αργότερα ήρθαν νεότεροι οικιστές, απ' τα Κρέστενα οι Κρεστενίτες, απ' τη Δίβρη οι Στεφανόπουλοι, οι Βεργαίοι, οι Θεοδωρίδηδες, Ψημεναίοι, Σωτηρόπουλοι, Πιεραίοι και απ' τα Καλάβρυτα οι Δημακόπουλοι και Θεοχαρόπουλοι.

Κατά τη διάρκεια των Ορλοφικών υπήρξαν μεμονωμένες εξεγέρσεις με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να αρχίσουν να εμπιστεύονται ακόμα περισσότερο τους προεστούς. Την παραμονή όμως της Επανάστασης του 1821 ήταν φανερό ότι υπήρχε ανησυχία μεταξύ των Ελλήνων. Παρόλα αυτά το πλαίσιο εμπιστοσύνης το οποίο είχαν δημιουργήσει οι Έλληνες προεστοί με τους Αγάδες δεν επέτρεψε στους Τούρκους να πληροφορηθούν σχετικά με τις προθέσεις των Ελλήνων.

Αξίζει να αναφερθούν οι σπουδαιότεροι προεστοί που έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην οργάνωση της τοπικής κοινωνίας κατά την Προεπαναστατική περίοδο όπως οι: Α. Γκίκας, Μ. Γιαννόπουλος, Στ. Μανωλόπουλος, Ι. Μιχαήλ, Α. Αυγερινός, Δ. Διάκος, Γ. Μήτζου, Α. Κρεστενίτης, Άχολος, Χ. Βιλαέτης, Α. Σταϊκόπουλος και Α. Φωτόπουλος.

Επανάσταση του 1821²⁷

Οι κάτοικοι του Πύργου ήταν από τους πρώτους που κήρυξαν τον πόλεμο εναντίον των Τούρκων. Στις 29 Μαρτίου ο οπλαρχηγός του Πύργου, Χαράλαμπος Βιλαέτης, ύψωσε την Ελληνική σημαία και ξεσήκωσε τους κατοίκους σε εξέγερση κατά των Τούρκων.

Ο Πύργος την κρίσιμη στιγμή δεν βρέθηκε απροετοίμαστος αφού πολλοί γόνοι σπουδαίων οικογενειών του Πύργου είχαν μνηθεί στην Φιλική Εταιρεία με σκοπό την προετοιμασία της Επανάστασης. Η πόλη γνώρισε μια μεγάλη καταστροφή τον Νοέμβριο του 1825 όταν ο Ιμπραήμ με τον στρατό του βάδισε εναντίον του

²⁷ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

ανοχύρωτου Πύργου. Ο στρατηγός Κολιόπουλος, ο οποίος είχε επιφορτιστεί για την προστασία της Πόλης δεν κατάφερε να φτάσει εγκαίρως με τον στρατό του με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική καταστροφή του Πύργου. Στις 11 Φεβρουαρίου του 1826 οι εχθροί με αρχηγό τον Ντελή Αχμέτ εισέβαλαν στον Πύργο και κατάσχεσαν όλα τα εφόδια και τα ζώα που βρήκαν.

Σπουδαίες μορφές του Πύργου είχαν αναλάβει την εκπροσώπηση του στις Εθνοσυνελεύσεις όπως οι: Παναγιώτης Άχολος, Αγαμέμνων Αυγερινός, Νικόλαος Βιλαέτης και Λυκούργος Κρεστενίτης. Επίσης η περιοχή του Πύργου είχε αναδείξει ηγετικές μορφές της Επανάστασης όπως: τον Πέτρο και Γεώργιο Μήτζου, τον Χαράλαμπο Βιλαέτη και τον Διονύσιο Διάκο.

Ειδική μνεία πρέπει να γίνει και για τον Μητροπολίτη Ώλενας Φιλάρετο, ο οποίος στις παραμονές της έκρηξης της Επανάστασεως συνελήφθη από τους Τούρκους και οδηγήθηκε στην Τρίπολη όπου και πέθανε με μαρτυρικό θάνατο.

Επί Καποδίστρια²⁸

Μετά την Επανάσταση ο Πύργος ορίστηκε πρωτεύουσα της Επαρχίας Ήλιδας. Πρώτος δήμαρχος του Πύργου διορίστηκε ο Συλλαϊδόπουλος. Ο πληθυσμός είχε αισθητά μειωθεί ενώ ένα μεγάλο κομμάτι του το αποτελούσαν νησιώτες. Η γενική κατάσταση της πόλης ήταν φριχτή αφού υπήρχαν παντού γκρεμισμένα σπίτια. Γι' αυτό το λόγο οι δημογέροντες του Πύργου στις 26 Ιουλίου του 1830 ζήτησαν την αποστολή αρχιτέκτονα για να συντάξει το σχέδιο της πόλης. Επίσης με συνοπτικές διαδικασίες κατασκευάστηκε ο Δημόσιος Οίκος με έξοδα της κυβέρνησης. Κατά την περίοδο της εξουσίας του Καποδίστρια πραγματοποιήθηκαν πολλές εξεγέρσεις με πρωταγωνιστές την οικογένεια Κρεστενίτη. Το αποκορύφωμα των επαναστατικών κινήσεων έφτασε όταν ο έκτακτος επίτροπος της Ηλείας, Αναγνωστόπουλος, συνέλαβε τον Λυκούργο Κρεστενίτη ως στασιαστή.

Βαναροκρατία²⁹

²⁸ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

Ο Βασιλιάς Όθων επισκέφθηκε τον Πύργο 2 φορές κατά την βασιλεία του. Η πρώτη επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 27 Οκτωβρίου 1833 και η δεύτερη, η οποία έγινε μαζί με την Αμαλία, στις 8 Μαΐου 1840. Οι αναταραχές και οι εξεγέρσεις δεν έλειψαν ούτε σε αυτή τη χρονική περίοδο. Το 1840 οι αγρότες εξεγέρθηκαν εναντίον του Βασιλιά με κύριο αίτημα την κατάργηση της φορολογίας των προϊόντων τους. Αν και το αίτημα φαίνεται ουτοπιστικό πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι μέχρι τότε οι κάτοικοι της Ηλείας δεν πλήρωναν φόρους γιατί είχαν ευνοϊκή μεταχείριση από τους Τούρκους Αγάδες. Παρόλα αυτά η κυβέρνηση κατέστειλε την εξέγερση με την αποστολή στρατιωτικού τάγματος στον Πύργο και την σύσταση έκτακτου στρατοδικείου με πρόεδρο τον Κ. Πίσσα.

Η δεύτερη χρονολογικά, και σημαντικότερη, εξέγερση συνέβη τον Μάιο του 1848 όταν ο Λύσανδρος Βιλαέτης κατέλαβε τον Πύργο με περίπου 80 οπαδούς του και κατέλυσε τις τοπικές αρχές. Η συμμετοχή του κόσμου ήταν περιορισμένη λόγω των αποτυχημένων εκβάσεων των προηγούμενων επαναστάσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη γρήγορη προέλαση του κυβερνητικού στρατού ο οποίος και κατέπνιξε το κίνημα. Ο ηγέτης της εξέγερσης στον Πύργο, Λύσανδρος Βιλαέτης, κατέφυγε με 11 οπαδούς του στη Αγγλοκρατούμενη Ζάκυνθο όπου ζήτησε ασυλία. Το 1849 δόθηκε αμνηστία στους αποστάτες. Την περίοδο 1851-1855 η ανάπτυξη της σταφίδας ήταν τόσο μεγάλη που η κυβέρνηση σύστησε Εφοριακό Γραφείο στον Πύργο έτσι ώστε οι φόροι από τα εισοδήματα των εμπόρων και των γεωργών να συλλέγονται ευκολότερα.

Τα σταφιδικά³⁰

Η περιοχή του Πύργου αλλά και γενικότερα η Ηλεία είναι γνωστή για τις καλλιέργειες της στην σταφίδα. Μετά από την απελευθέρωση του Ελληνικού κράτους η καλλιέργεια της σταφίδας συγκεντρώθηκε σε μερικούς πλούσιους κτηματίες οι οποίοι νοίκιαζαν τα κτήματα τους στους γεωργούς με εξαθλιωτικούς όρους. Αυτό

²⁹ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

³⁰ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη της τοκογλυφίας καθώς και την αύξηση των τιμών σε πολλά βασικά προϊόντα στον Πύργο. Οι κατασχέσεις και οι φυλακίσεις λόγω χρεοκοπίας ήταν καθημερινό φαινόμενο στην πόλη του Πύργου.

Την εποχή της μεγάλης ανάπτυξης της σταφίδας, ο Πύργος είχε γίνει το σταυροδρόμι του εμπορίου. Γι' αυτό το λόγο η κυβέρνηση διόρισε τον έγκριτο γεωπόνο Π. Γεννάδιο στο γυμνάσιο του Πύργου. Η σωστή οργάνωση και οι καλές κλιματικές συνθήκες έφεραν άνθηση στην καλλιέργεια της σταφίδας με αποτέλεσμα την υπερβολική σπατάλη στην κοινωνία του Πύργου. Από εκείνη την εποχή χρονολογείται και η εγκατάσταση του πρώτου προξενείου. Αργότερα εγκαταστάθηκαν στον Πύργο τα προξενεία της Ιταλίας, Νορβηγίας, Κάτω Χωρών, Γερμανίας, Αυστροουγγαρίας, Η.Π.Α. και Γαλλίας.

Καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του εμπορίου της σταφίδας αποτέλεσε η πρωτοβουλία του Πύργιου βουλευτή Ανδρέα Αυγερινού σχετικά με την σιδηροδρομική ένωση του Πύργου με το επίνειο του Κατάκολο (Σιδηρόδρομος Πύργου - Κατακόλου, Σ.Π.Κ.). Η σιδηροδρομική γραμμή που συνέδεε την πόλη με το λιμάνι του Κατακόλου, μήκους 13 χιλιομέτρων, ήταν η δεύτερη σιδηροδρομική γραμμή που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα (εξαιρουμένων αυτών σε περιοχές τότε υπό οθωμανική κυριαρχία). Ο Ανδρέας Αυγερινός επέδρασε σημαντικά στην ανάπτυξη του Πύργου.

Τα Χριστούγεννα του 1888 πραγματοποιήθηκε η πρώτη οργανωμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας των αγροτών. Πλήθος κόσμου συγκεντρώθηκε στην πλατεία Δημαρχείου και διαμαρτυρήθηκε για την εγκατάλειψη του από το κράτος. Κύριοι ομιλητές ήταν οι Θαλής Θεοδορίδης και Α. Αθανασακέας. Παρόλα αυτά η κυβέρνηση δεν εισήγαγε ικανοποιητικά μέτρα για την βοήθεια των αγροτών με κύρια συνέπεια την φυγοδικία.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 1893 πραγματοποιήθηκε Πανηλειακό συλλαλητήριο στον Πύργο και εκδόθηκε ψήφισμα στον Αντιβασιλέα από τον οποίου ζητούσε:

- Να ρυθμιστεί νομοθετικά το σταφιδικό ζήτημα

- Να αναβάλουν την είσπραξη των φόρων
- Να συμβάλει και η Εθνική Τράπεζα στην ανάπτυξη του τόπου
- Να εκλεγεί επιτροπή με σκοπό την διαβίβαση των ψηφισμάτων

Η επιτροπή η οποία ορίστηκε ήταν η εξής: Θαλλής Θεοδωρίδης, Αριστείδης Παναγιωτόπουλος, Νικόλαος Βέργος, Χαράλαμπος Γκάβας, Χρήστος Διάκος και Χρήστος Μαρκόπουλος.

Στις 15 Φεβρουαρίου 1894 πραγματοποιήθηκε πάλι ειρηνικό συλλαλητήριο όπου συντάχθηκε επιστολή προς τον Βασιλιά για την τακτοποίηση των φόρων. Η επιστολή υπογράφηκε από τους: Ζώη Πολυζογόπουλο, Ιωάννη Λιούρδη, Δ. Καστόρχη, Χρήστο Παπαδόπουλο, Φ. Αρμυριώτης, Α Αθανασιάδης και Σ. Μπαντούνας. Παρόλα αυτά η αδιαφορία της κυβέρνησης συνεχίστηκε. Ακολούθησαν και άλλες συγκεντρώσεις μικρότερης σημασίας.

Το αποκορύφωμα του Σταφιδικού αγώνα ήταν η εξέγερση του 1903. Στις 14 Φεβρουαρίου ξέσπασε εξέγερση στο χωριό Βαρβάσαινα. Οι αγρότες είχαν συγκεντρωθεί στον Πύργο και διαμαρτύρονταν έντονα. Το Υπουργείο Στρατιωτικών στη θέα νέων επεισοδίων διέταξε τον Γενικό Επόπτη της Χωροφυλακής στον Πύργο να είναι σε ετοιμότητα όλη η δύναμη των αντρών του με κύριο έργο την διάλυση των νυχτερινών συλλαλητηρίων. Στις 26 Μαρτίου συγκεντρώθηκε πλήθος αγροτών στον Πύργο όπου και συνέταξαν τηλεγράφημα προς τον Βασιλιά σχετικά με το μονοπώλιο της σταφίδας. Η επιτροπή αποτελείτο από τους: Γ. Χρονόπουλο, Α. Λεονταρίτη, Γ. Παπαστασινό και Α. Μπερτζελέτο.

Στις 16 Ιουνίου αγρότες από όλα τα χωριά με αρχηγό τον Παπαστασινό κατέβηκαν ένοπλοι στην πόλη του Πύργου. Ο υπουργός γεωργίας Λεβίδης υπέβαλλε την παραίτηση του ύστερα από τα επεισόδια. Στις 28 Ιουνίου 1903, η κυβέρνηση Θεοτόκη παραιτήθηκε. Οι αγρότες αποχώρησαν από τον Πύργο ύστερα από παρέμβαση των βουλευτών Ηλείας. Παρόλα αυτά η νέα κυβέρνηση διέταξε την αποστολή (1904) στρατιωτικού αποσπάσματος στον Πύργο για παν ενδεχόμενο.

Η περίοδος της κατοχής³¹

Στις 5 Μαΐου 1941 έφθασαν 700 Ιταλοί στρατιώτες στον Πύργο και εγκαταστάθηκαν στο 2ο δημοτικό σχολείο Πύργου ενώ μετέτρεψαν σε σταύλο το θέατρο «Απόλλων». Δήμαρχος, επί κατοχής, διορίστηκε ο Τάκης Βακαλόπουλος ενώ στη θέση του νομάρχη διορίστηκε ο Κονιωτάκης.

Η χρονιά 1943 ήταν καθοριστική για την ανάπτυξη της αντίστασης. Ο Μητροπολίτης Ηλείας Αντώνιος αποχώρησε από τον Πύργο και συντάχθηκε με τους αντάρτες. Σημαντική βοήθεια στην αντίσταση πρόσφερε και ο Τάσης Καζάζης (ο μετέπειτα επίτιμος δήμαρχος Πύργου) ο οποίος το 1943 διορίστηκε αναπληρωτής δήμαρχος αφού ο Τάκης Βακαλόπουλος για άγνωστους λόγους διέμενε στην Αθήνα. Η προσωπικότητα του απέτρεψε πολλές φορές τους Γερμανούς να προβούν σε εκτελέσεις.

Την 4η Σεπτεμβρίου 1944 το τελευταίο τμήμα του Γερμανικού στρατού αποχώρησε από τον Πύργο. Σημαντική Πυργιώτικη μορφή του αγώνα είναι ο Μιλτιάδης Ιατρίδης, κυβερνήτης του θρυλικού υποβρυχίου «Παπανικολής». Ο δήμος Πύργου για να τον τιμήσει έστησε τον ανδριάντα του στην πλατεία Ιατρίδη.

Πνευματική ανάπτυξη – Μουσική

Η πόλη του Πύργου χαρακτηρίζεται για την εντυπωσιακά αλματώδη πρόοδο που είχε στις τέχνες και στα γράμματα.

Επί δημαρχίας του Πέτρου Αυγερινού ιδρύθηκε η "Φιλαρμονική σχολή Πύργου" (1874) η οποία προσκλήθηκε από την επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας να παιανίσει στο στάδιο και στις πλατείες των Αθηνών. Οι ιδρυτές της σχολής ήταν ο γυμνασιάρχης Ρέντζος, ο ιερέας Προβελέγγιος και ο Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης. Τα έξοδα του μουσικοδασκάλου και της στέγασης του κτιρίου τα πλήρωσε από τον μισθό του ο Πέτρος Αυγερινός. Μέχρι τότε την μουσική

³¹ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

διδασκαλία του λαού αναλάμβαναν οι εκκλησίες οι οποίες ωθούσαν το ποίμνιο στην μάθηση της Βυζαντινής μουσικής. Το 1881 ιδρύθηκε το «Σωματείο της Φιλαρμονικής Εταιρείας Πύργου ο Απόλλων». Αρκετά χρόνια αργότερα, το 1932, έχουμε την ίδρυση του ωδείου Πύργου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Ανδρέας Αυγερινός, αδερφός του δημάρχου Πέτρου Αυγερινού, ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του Ωδείου Αθηνών (1871). Άλλες σημαντικές μορφές που επηρέασαν τα μουσικά πράγματα στον Πύργο ήταν οι μουσικοδιδάσκαλοι Ιωάννης Παρίδης και Σπύρος Μπελικ που είχαν ιδρύσει και λειτουργούσαν επιτυχώς την «Φιλοκαλλιτεχνική Ένωση» και τη «Σχολή Μπελικ» αντίστοιχα. Επίσης σπουδαία λυρική τραγουδίστρια, η οποία είχε γεννηθεί στον Πύργο, ήταν η Πόπη Τζαβάρα.

Κινηματογράφος³²

Ο πρώτος κινηματογράφος του Πύργου ήταν το ιστορικό καφενείο «Κρόνιον». Το «Κρόνιον» ήταν το καφενείο της ελίτ για πάνω από 30 χρόνια. Στεγαζόταν σε κτίριο το οποίο είχε κατασκευαστεί από τον Τσίλλερ. Σε εκείνον λοιπόν το χώρο το 1913 προβλήθηκαν για πρώτη φορά κινούμενες εικόνες από έναν Ιταλό ονόματι Γιοναννί. Αργότερα συνέχισε τις προβολές του στο Θέατρο Απόλλων. Το 1943 στο κτίριο που στεγαζόταν το «Κρόνιον» και μετέπειτα το «Ερμείον» ξεκίνησε να λειτουργεί ο κινηματογράφος «Rex» ενώ την ίδια εποχή λειτουργούσε και το «Πάνθεον». Επίσης λειτουργούσε στην πόλη του Πύργου ο θερινός κινηματογράφος «Άλσος». Από το 1998 φιλοξενείται στο δημοτικό θέατρο «Απόλλων» το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου «Ολυμπία» για παιδιά και νέους.

Θέατρο³³

Το πρώτο θέατρο της πόλης ήταν ένα ξύλινο πολυτελέστατο κατασκεύασμα το οποίο είχε δημιουργήσει ένας Ελληνοαιγύπτιος επιχειρηματίας. Για πολλά χρόνια

³² Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

³³ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

εξυπηρετούσε τις καλλιτεχνικές ανάγκες του λαού μέχρι που το 1878, ύστερα από δωρεά του κτηματία Σωκράτη Συλλαϊδόπουλου, κατασκευάστηκε το λιθόχτιστο θέατρο "Απόλλων". Το νέο θέατρο ήταν ευρύχωρο και σε κεντρικό σημείο της πόλεως έτσι ώστε να εξυπηρετεί στην μετακίνηση τους πολίτες. Παρόλα αυτά, λόγω έλλειψης εσόδων του δήμου το θέατρο εγκαταλείφθηκε με αποτέλεσμα, το 1927, η επιτροπή του θεάτρου να ζητήσει από το δημοτικό συμβούλιο την μεταφορά του θεάτρου στο κληροδότημα Καστόρχη. Η μεταφορά έγινε αλλά μερικούς μήνες αργότερα ακυρώθηκε λόγω διαφωνίας του δημάρχου με την διαχειριστική επιτροπή του κληροδοτήματος.

Γράμματα³⁴

Σημαντική πρωτοβουλία για την πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου ήταν η ίδρυση, το 1884, της «Σχολής του Λαού» που απέβλεπε στη διαφώτιση του λαού με διάφορες ομιλίες. Την ίδια περίοδο λειτουργούσε ο «Σύλλογος των Ηλείων» στον οποίο γίνονταν διαλέξεις, εθνικού και θρησκευτικού περιεχομένου. Επίσης σημαντική παρουσία είχε να επιδείξει η «Λέσχη», η οποία είχε ως κύριο σκοπό την συλλογή βιβλίων. Οι πρώτες ενέργειες για σύσταση δημόσιας βιβλιοθήκης έγιναν το 1927 ύστερα από πρωτοβουλία μερικών εύπορων πολιτών. Στο τέλος του 19ου αιώνα ιδρύθηκε ο αναρχικός χριστιανικός όμιλος Πύργου. Σημαντική μορφή των γραμμάτων στην Ηλεία, ήταν ο γυμνασιάρχης Πύργου Γεώργιος Παπανδρέου, ο οποίος ήταν ο πρώτος που επιχείρησε επιτυχημένα να γράψει την ιστορία των νεότερων χρόνων της Ηλείας.

Στην περίοδο της κατοχής, μαθητές του Γυμνασίου ίδρυσαν τον σύλλογο «Πυργιώτικος Παρνασσός» ο οποίος σκοπό είχε την διοργάνωση διαγωνισμών ποίησης κ.α. Την Άνοιξη του 1942 εξέδωσε το περιοδικό «Οδυσσέας» ενώ τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους κυκλοφόρησε το δεύτερο τεύχος. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε ο Τάκης Δόξας ο οποίος έφερε σε επαφή τα μέλη του συλλόγου με τον Μητροπολίτη Αντώνιο για την παραχώρηση του τυπογραφείου (σχετικά με την έκδοση του περιοδικού). Στις 29 Δεκεμβρίου του 1943 δόθηκε στο θέατρο

³⁴ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

"Απόλλων" η παράσταση "Οι Παλιοφοιτηταί". Ακολούθησαν και άλλες παραστάσεις. Εκτός από τον «Πυργιώτικο Παρνασσό» υπήρχε ένας ακόμα σύλλογος μαθητών με τίτλο τα «Φιλοπρόοδα Νιάτα», ο οποίος και κυκλοφόρησε χειρόγραφα μερικά τεύχη περιοδικού με τίτλο «Λύρα».

Κορυφαία πνευματική μορφή του Πύργου είναι ο συγγραφέας Τάκης Δόξας. Επίσης σημαντικές προσωπικότητες που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στον Πύργο είναι: ο ακαδημαϊκός, ιστορικός και λογοτέχνης Διονύσιος Κόκκινος, ο ποιητής Τάκης Σινόπουλος, ο καθηγητής Σάκης Καράγιωργας, ο συγγραφέας Παύλος Μάτεσις, ο συγγραφέας Ηλίας Παπαδημητρακόπουλος, ο ποιητής Γιώργης Παυλόπουλος και ο ηθοποιός Κώστας Καζάκος.

5.3 Ο νέος Δήμος

Ο Δήμος Πύργου που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης την 1η Ιανουαρίου 2011 προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Πύργου, Ωλένης, Βόλακος και Ιαρδάνου. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 455.12 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 51.777 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε ο Πύργος³⁵.

³⁵ Ανάκτηση από: <http://el.wikipedia.org>

5.3.1 Δημοτική Ενότητα Πύργου

Ο Πύργος με έδρα τον Πύργο, πήρε το όνομά του απο τον πύργο που είχε κατασκευάσει, το 1512, στην θέση του Επαρχείου ο Μπέης της ευρύτερης περιοχής Γεώργιος Τσερνωτάς. Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του νομού, απέχει 4 χλμ από τη θάλασσα, 19 χλμ. από την Αρχαία Ολυμπία και 315 χλμ από την Αθήνα. Αποτελείται από 19 τοπικά διαμερίσματα, έχει πληθυσμό 33.791 κατοίκους (σύμφωνα με την απογραφή του 2001) και έκταση 170.866 στρεμμάτων. Το επίγειο του είναι το Κατάκολο³⁶.

5.3.2 Δημοτική Ενότητα Ωλένης

Η Ωλένη, με έδρα το Καράτουλα, δανείστηκε το όνομά του από το χωριό Ώλενα, όπου βρισκόταν και η Μεσαιωνική πόλη Ώλενα. Βρίσκεται στο κέντρο του νομού Ηλείας, δίπλα από την Αρχαία Ολυμπία και αποτελείται από 16 τοπικά διαμερίσματα. Η έκτασή της είναι 152.231 στρέμματα και ο πληθυσμός του 9.045 κάτοικοι. Πρόκειται για καθαρά αγροτική περιοχή με πεδινές και ημιορεινές περιοχές (62 έως 600 μέτρα υψόμετρο). Φημίζεται για το λάδι, τις σταφίδες και τα αμπέλια του. Προσφέρει πολλές επιλογές διαδρομών περιπατητικού τουρισμού, ενώ φιλοξενεί σπουδαία θρησκευτικά μνημεία, όπως την Ιερά Μονή Παναγίας Κρεμαστής, την Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη Προδρόμου Νίκαβας, την Ιερά Μονή Ασκητή κ.λπ. Το φαράγγι του Γούμερου, το ιστορικό Ολυμπιακό μονοπάτι, ο Βάραγκας και το Τρύπιο Λιθάρι στην Κουτσοχέρα είναι λίγα μόνο από τα σπάνια φυσικά αξιοθέατα της περιοχής³⁷.

³⁶ Ανάκτηση από: <http://www.dimospvrgou.gr>

³⁷ Ανάκτηση από: <http://www.dimospvrgou.gr>

5.3.3 Δημοτική Ενότητα Ιάρδανου

Ο Ιάρδανος με έδρα το Βούναργο, πήρε το όνομά του από τον ποταμό Ιάρδανο. Αποτελείται από 9 τοπικά διαμερίσματα³⁸.

5.3.4 Δημοτική Ενότητα Βώλακος

Ο Βώλακας έχει έδρα το Επιτάλιο, ο πληθυσμός του είναι 3.552 κάτοικοι και αποτελείται από 4 τοπικά διαμερίσματα. Το Επιτάλιο βρίσκεται δίπλα στην αποξηραμένη λίμνη Αγουλίτσας. Η θέση του αρχαίου Επιταλίου βρίσκεται βορειοδυτικά της σημερινής, ομώνυμης κοινότητας. Η ανασκαφή διεξήχθη από τον Π. Θέμελη και έφερε στο φως ρωμαϊκό λουτρό με υπόκαυστα, εργαστήρια, έναν κεραμεικό κλίβανο, ένα μεγάλο δημόσιο οικοδόμημα, αγνώστου χρήσης και θεμέλια πολλών οικιών. Όλα ανήκουν στα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια³⁹.

Ο Άγνωστος Στρατιώτης. Κεντρική Πλατεία Δήμου Πύργου

³⁸ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrrou.gr>

³⁹ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrrou.gr>

Δημοτική αγορά Πύργου

Θέατρο Απόλλων

5.4 Διάρθρωση Υπηρεσιών Δήμου Πύργου

Ο Δήμος Πύργου παρέχει μια σειρά από υπηρεσίες που καλύπτουν την ποικιλία των αναγκών πολιτών, επιχειρήσεων και επισκεπτών. Οι υπηρεσίες αυτές υποστηρίζονται από το οργανωτικό σχήμα του Δήμου Πύργου η διάρθρωση του οποίου προβλέπεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου (Απόφαση Δ.Σ. 5/99, ΦΕΚ 649B'/17.05.1999) και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του⁴⁰.

Την υπηρεσία του Δήμου συγκροτούν οι παρακάτω Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία:

A. Αυτόνομα Γραφεία «παρά τω Δημάρχω»
1. Γενικός Γραμματέας
2. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών
3. Γραφείο Νομικής Υποστήριξης
4. Γραφείο Υποστήριξης Αιρετών Οργάνων
5. Γραφείο Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής
6. Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

B. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
1. Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού
2. Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών
3. Γραφείο Υποδοχής Πολιτών

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

⁴⁰ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

Γ. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

- 1. Τμήμα Λογιστηρίου - Προμηθειών - Αποθήκης**
- 2. Τμήμα Προσόδων - Δημοτικής Περιουσίας - Ταμειακή Υπηρεσία**
- 3. Γραφείο Προμηθειών - Αποθήκης**

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

Δ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

- 1. Τμήμα Τεχνικών Έργων**
- 2. Τμήμα Περιβάλλοντος**

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

Ε. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

- 1. Τμήμα Ελέγχου Προστασίας Περιβάλλοντος, Καθαριότητας, Κυκλοφορίας & Στάθμευσης**
- 2. Τμήμα Ελέγχου Επιτηδευμάτων, Επαγγελμάτων & Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος**

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

Ζ. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών

- Τμήμα Επικοινωνίας με τους Πολίτες**
- Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης**

Πηγή: <http://www.dimospyrgou.gr>

5.5 Δημοτικές Επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα Δήμου Πύργου

Ο Δήμος Πύργου εκτός από την βασική του υπηρεσιακή δομή, εποπτεύει και ένα σύνολο από επιχειρήσεις και φορείς που ιδρύθηκαν και λειτουργούν με σκοπό την κάλυψη πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών και άλλων αναγκών των δημοτών της πόλης⁴¹.

Ο Δήμος έχει συστήσει τα παρακάτω Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Δημοτικές Επιχειρήσεις:

5.5.1 Κοινωνικός Τομέας

Όσο αφορά τον κοινωνικό τομέα, ο Δήμος Πύργου έχει συστήσει τα παρακάτω Ν.Π.Δ.Δ.:

- Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Πύργου
- Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πύργου
- Κέντρο Φιλοξενίας Νέων Δήμου Πύργου
- Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Πύργου
- Τράπεζα Αίματος Δήμου Πύργου

5.5.2 Πολιτιστικός Τομέας και Παιδεία

Όσο αφορά τον πολιτιστικό τομέα και την παιδεία, ο Δήμος Πύργου έχει συστήσει τα παρακάτω Ν.Π.Δ.Δ.:

- Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο Πύργου

⁴¹ Ανάκτηση από: <http://www.dimospyrgou.gr>

- Κέντρο Φιλοσοφίας και Παιδείας Δήμου Πύργου
- Δημοτική Επιτροπή Παιδείας

5.5.3 Αθλητικός Τομέας

Όσο αφορά τον αθλητικό τομέα, ο Δήμος Πύργου έχει συστήσει τα παρακάτω Ν.Π.Δ.Δ.:

- Οργανισμός Δημοτικών Κέντρων Αθλήσεως
- Δημοτικό Στάδιο

5.5.4 Οικονομικός Τομέας

Όσο αφορά τον οικονομικό τομέα, ο Δήμος Πύργου έχει συστήσει το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο.

5.5.5 Δημοτικές Επιχειρήσεις

Οι δημοτικές επιχειρήσεις που έχει συστήσει ο Δήμος Πύργου είναι οι παρακάτω:

- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Πύργου (ΔΕΥΑΠ)
- Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Πύργου (ΔΗΚΕΠ)
- Δημοτική Επιχείρηση Ελαιώνα

5.6 Λοιπά στοιχεία για τον Δήμο Πύργου

Παρακάτω παρουσιάζονται στοιχεία για την οικονομική δραστηριότητα του Δήμου. Ο Πύργος είναι μία αρκετά αγροτική περιοχή, γι' αυτό και έχει μεγάλη ανάπτυξη στο πρωτογενή τομέα. Επιπλέον η ανάπτυξη της περιοχής μπορεί να φανεί και από τα είδη δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων που αναλύονται παρακάτω.

5.6.1 Οι καλλιέργειες του Πύργου⁴²

1. Οπωροφόρα

Το σύνολο των καμένων εκτάσεων στην Ηλεία από τις πυρκαγιές ανέρχεται σε 1.000.000 στρέμματα. Το 1/3 ήταν καλλιέργειες (3 εκατ. ελαιόδεντρα, 10.000 στρέμ. αμπέλια, 200.000 οπωροφόρα).

2. Αμπέλια

Το αμπέλι, ή κλήμα είναι αγγειόσπερμο φυτό ανήκει δε στην τάξη των ραμνωδών και στην οικογένεια των αμπελιδών με πολλές ποικιλίες που καλλιεργούνται στις εύκρατες περιοχές της γης. Το αμπέλι καλλιεργείται κυρίως για τον καρπό του, το σταφύλι, ενώ και τα φύλλα του χρησιμοποιούνται στη μαγειρική (ντολμάδες).

3. Ελιές

Το δέντρο της Ελιάς Η ελιά είναι οπωροφόρο δέντρο το οποίο συναντάται πολύ συχνά στην Ελλάδα. Ο καρπός της ονομάζεται επίσης ελιά, από τον οποίο βγαίνει το ελαιόλαδο. Είναι σύμβολο της θεάς Αθηνάς. Είναι πολύ βασική για την περίφημη Μεσογειακή διατροφή, εξαιτίας των καρπών της και του ελαιόλαδου.

4. Κηπευτικά

Στην περιοχή του Πύργου μπορεί να προμηθευτεί κανείς:

⁴² Ηλιακή Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ

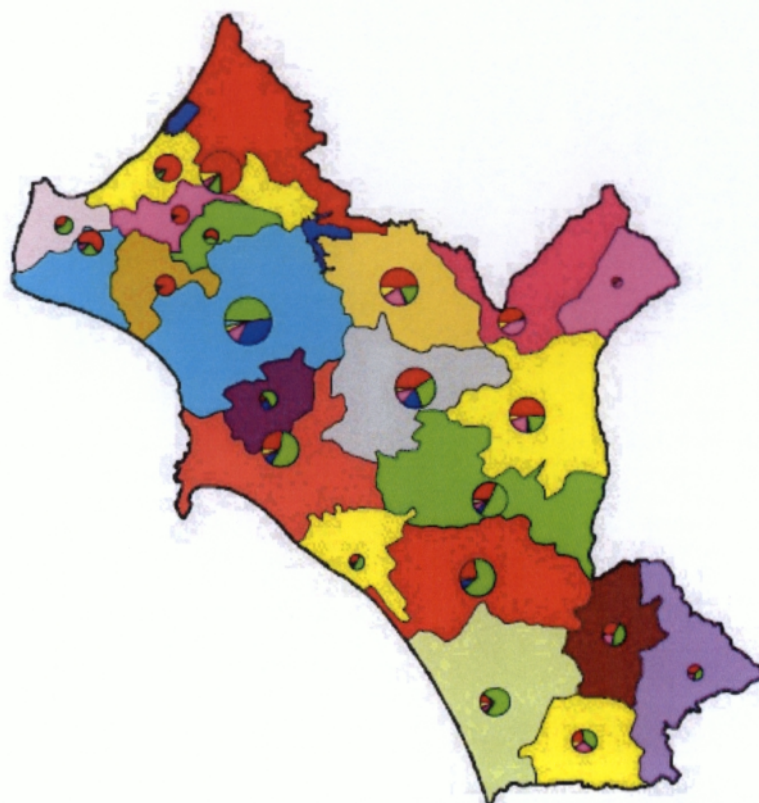
1. Αγγούρια υπαίθρια
2. Αγγούρια υπό κάλυψη
3. Ντομάτες υπαίθριες
4. Ντομάτες υπό κάλυψη
5. Καρπούζια υπό κάλυψη
6. Πεπόνια υπαίθρια
7. Πεπόνια υπό κάλυψη
8. Μπανάνες υπαίθριες
9. Πιπεριές υπό κάλυψη
10. Κολοκύθια υπαίθρια
11. Κολοκύθια υπό κάλυψη
12. Κρεμμύδια νωπά
13. Κρεμμύδια ξερά
14. Πατάτες υπαίθριες
15. Λοιπά λαχανικά

5. Κρασί

Το κρασί (επίσης οίνος) είναι ένα αλκοολούχο ποτό προϊόν της ζύμωσης των σταφυλιών ή του χυμού των σταφυλιών (μούστος). Ποτά παρεμφερή του κρασιού παράγονται επίσης από άλλα φρούτα ή άνθη ή σπόρους, αλλά η λέξη κρασί από μόνη της σημαίνει πάντα κρασί από σταφύλια.

6. Λάδι

Ελαιόλαδο, πηγή ζωής Ιστορία Από την αρχαία Ελλάδα έως και σήμερα η ελιά είναι το ιερότερο δέντρο του τόπου μας και συνδέεται άμεσα με την κουλτούρα και τη διατροφή της χώρας μας. Η ιστορία της πρωτογράφηκε στα παράλια της Μεσογείου και της Μικράς Ασίας.

Πηγή: <http://www.ileiaki.gr/>

5.6.2 Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας Δήμου Πύργου

Παρακάτω παρουσιάζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν στον Δήμο Πύργου:

Πίνακας 5.1: Περιγραφή κλάδου οικονομικής δραστηριότητας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Άγνωστη Δραστηριότητα	20
Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	45
Δασοκομία και υλοτομία	2
Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	6
Βιομηχανία τροφίμων	63
Ποτοποιία	5
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	3
Κατασκευή ειδών ένδυσης	13
Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	32
Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	1
Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	9
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	1
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	4
Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	19
Παραγωγή βασικών μετάλλων	3
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	68
Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	1
Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	1
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	9
Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	2
Κατασκευή επίπλων	12
Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	9
Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	11
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	3
Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	1

Επεξεργασία λυμάτων	2
Κατασκευές κτιρίων	276
Έργα πολιτικού μηχανικού	88
Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	323
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	172
Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	244
Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	877
Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	97
Πλωτές μεταφορές	2
Αεροπορικές μεταφορές	1
Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	26
Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	5
Καταλύματα	20
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	351
Εκδοτικές δραστηριότητες	8
Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	4
Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	4
Τηλεπικοινωνίες	4
Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	5
Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	2
Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5
Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	8
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	7
Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	58
Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων, δραστηριότητες παροχής συμβουλών	20

διαχείρισης	
Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών, τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	172
Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	5
Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	13
Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	20
Κτηνιατρικές δραστηριότητες	3
Δραστηριότητες εννοκίασης και εκμίσθωσης	16
Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	6
Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	6
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	17
Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	13
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	4
Εκπαίδευση	23
Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	11
Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	1
Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	2
Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	7
Δραστηριότητες οργανώσεων	3
Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	38
Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	89

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΡΓΟΥ

Οι επτά νέοι δήμοι του νομού Ηλείας

Ο Δήμος Πύργου ενώνεται με τους Δήμους Ωλένης, Βάλακος και Ιαρδανου για τη δημιουργία του Δήμου Πύργου με έδρα τον Πύργο⁴³. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 455.12 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 51777 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή της ΕΣΥΕ του 2001.

6.1 Οι νέοι δήμοι Νομού Ηλείας

Σύμφωνα με την μεταρρύθμιση, οι νέοι δήμοι του Νομού Ηλείας είναι⁴⁴:

1. Δήμος Ζαχάρως με έδρα τη Ζαχάρω αποτελούμενος από τους δήμους α. Ζαχάρως και β. Φιγαλείας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Ανδρίτσαινας με έδρα τα Κρέστενα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σκιλλούντος β. Ανδριτσαίνης και γ. Αλιφείρας, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Πύργου με έδρα το Πύργο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πύργου β. Ωλένης γ. Ιαρδανού και δ. Βάλακος, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Αμαλιάδας με έδρα την Αμαλιάδα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμαλιάδας και β. Πηνείας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας με έδρα την Αρχαία Ολυμπία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρχαίας Ολυμπίας β. Λασιώνος γ. Φολόης και δ. Λαμπείας, οι οποίοι καταργούνται.

⁴³ Ανάκτηση από: <http://www.klindia-iliias.gr>

⁴⁴ **Ανώνυμος, (2010)**, «Οι Δήμοι στη Δυτική Ελλάδα και τα Ιόνια Νησιά», αναρτήθηκε στις 14/05/2010, <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/16397>

6. Δήμος Κυλλήνης με έδρα τα Λεχαινά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεχαινών β. Ανδραβίδας γ. Κάστρου – Κυλλήνης και δ. Βουπρασίας, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Πηνειού με έδρα τη Γαστούνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γαστούνης β. Βαρθολομιού και γ. Τραγανού, οι οποίοι καταργούνται.

6.2 Η έρευνα

Παρακάτω παρουσιάζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Πύργου, με σκοπό να μάθουμε ποιες αλλαγές έγιναν στις υπηρεσίες του Δήμου μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με προσωπική συνέντευξη από αρμόδιο υπάλληλο του Δήμου, όπου ήταν ενήμερος για τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν από 1/1/2011.

Ερωτήσεις προς τον Δήμο Πύργου

1. Έγιναν αλλαγές στις παρακάτω υπηρεσίες του Δήμου, κατά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτη»;

Α. Αυτόνομα Γραφεία «παρά το Δημάρχω»	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Γενικός Γραμματέας		✓
2. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών		✓
3. Γραφείο Νομικής Υποστήριξης		✓
4. Γραφείο Υποστήριξης Αιρετών Οργάνων		✓

5. Γραφείο Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής		✓
6. Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων	✓	

Β. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού	✓	
2. Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών		✓
3. Γραφείο Υποδοχής Πολιτών		✓

Γ. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Λογιστηρίου - Προμηθειών - Αποθήκης	✓	
2. Τμήμα Προσόδων - Δημοτικής Περιουσίας - Ταμειακή Υπηρεσία		✓
3. Γραφείο Προμηθειών - Αποθήκης		✓

Δ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Τεχνικών Έργων	✓	
2. Τμήμα Περιβάλλοντος		✓

Ε. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Ελέγχου Προστασίας Περιβάλλοντος, Καθαριότητας, Κυκλοφορίας & Στάθμευσης		✓
2. Τμήμα Ελέγχου Επιτηδευμάτων, Επαγγελμάτων & Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος		✓

Ζ. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Επικοινωνίας με τους Πολίτες	✓	
2. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης	✓	

Γ. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
---	--

2. Εάν ναι, σε ποιες υπηρεσίες του Δήμου έγιναν αλλαγές και ποιες είναι αυτές; (επιγραμματικά) π.χ. μετατάξεις υπαλλήλων, αλλαγή κτιρίου όπου στεγάζεται η υπηρεσία, κλπ.

Α. Αυτόνομα Γραφεία «παρά τω Δημάρχω»	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Γενικός Γραμματέας	Δεν έγινε καμία αλλαγή
2. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών	Δεν έγινε καμία αλλαγή
3. Γραφείο Νομικής Υποστήριξης	Δεν έγινε καμία αλλαγή
4. Γραφείο Υποστήριξης Αιρετών Οργάνων	Δεν έγινε καμία αλλαγή
5. Γραφείο Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής	Δεν έγινε καμία αλλαγή
6. Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων	Όλες οι αρμοδιότητες από την Νομαρχία Ηλείας μεταφέρθηκαν στον Δήμο.

Β. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού	Μετάταξη 6 υπαλλήλων από τους πρώην Δήμους Ωλένης και Ιαρδανού.
2. Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών	Δεν έγινε καμία αλλαγή
3. Γραφείο Υποδοχής Πολιτών	Δεν έγινε καμία αλλαγή

1. Τμήμα Λογιστηρίου - Προμηθειών – Αποθήκης	Μετάταξη 4 υπαλλήλων από τον πρώην Δήμο Βόλακος
2. Τμήμα Προσόδων - Δημοτικής Περιουσίας - Ταμειακή Υπηρεσία	Δεν έγινε καμία αλλαγή
3. Γραφείο Προμηθειών – Αποθήκης	Δεν έγινε καμία αλλαγή

Δ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Τεχνικών Έργων	Μετάταξη 3 υπαλλήλων από τους πρώην Δήμους Ωλένης, Βόλακος και Ιαρδανού.
2. Τμήμα Περιβάλλοντος	Δεν έγινε καμία αλλαγή

Ε. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Ελέγχου Προστασίας Περιβάλλοντος, Καθαριότητας, Κυκλοφορίας & Στάθμευσης	Δεν έγινε καμία αλλαγή
2. Τμήμα Ελέγχου Επιτηδευμάτων, Επαγγελμάτων & Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος	Δεν έγινε καμία αλλαγή

Ζ. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Επικοινωνίας με τους Πολίτες	Μεταφορά όλης της υπηρεσίας και των υπαλλήλων από την πρώην Νομαρχία στην έδρα του νέου Δήμου.
2. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης	Μεταφορά όλης της υπηρεσίας και των υπαλλήλων από την πρώην Νομαρχία στην έδρα του νέου Δήμου.

3. Οι δήμοι Ωλένης, Ιαρδανού και Βόλακος καταργήθηκαν την 1/1/2011. Στα κτίρια όπου ήταν εγκατεστημένες οι υπηρεσίες τους, συνεχίζουν να στεγάζονται υπηρεσίες του Δήμου Πύργου πλέον ή όχι;

Καταργημένοι Δήμοι	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ωλένης	✓	
Ιαρδανού	✓	
Βόλακος	✓	

4. Οι υπάλληλοι των καταργημένων δήμων μεταφέρθηκαν σε άλλες υπηρεσίες του νέου πλέον Δήμου Πύργου ή παρέμειναν στον τόπο τους σε υπηρεσίες που δεν καταργήθηκαν;

Υπάλληλοι καταργημένων δήμων	Άλλαξαν υπηρεσία	Παρέμειναν στην ίδια υπηρεσία	Σχόλια (π.χ. από τους 4 υπάλληλους της Οικ. υπηρεσίας, οι 2 μεταφέρθηκαν στο κτίριο του νέου Δήμου στην Διοικ. Υπηρεσία, κλπ)
Ωλένης	✓		Από τους 6 υπάλληλους της Διοικητικής υπηρεσίας, παρέμειναν οι 3 και οι υπόλοιποι 3 μεταφέρθηκαν στον Δήμο. Στην Οικονομική υπηρεσία παρέμειναν και οι 3 υπάλληλοι. Από την Τεχνική υπηρεσία 1 υπάλληλος μεταφέρθηκε στον Δήμο. Στο ΚΕΠ παρέμειναν και οι 2 υπάλληλοι.
Ιαρδανού	✓		Από τους 4 υπάλληλους της Διοικητικής υπηρεσίας, παρέμεινε 1 υπάλληλος και οι υπόλοιποι 3 μεταφέρθηκαν στον Δήμο. Από την Τεχνική υπηρεσία 1 υπάλληλος

			μεταφέρθηκε στον Δήμο. Στο ΚΕΠ παρέμειναν και οι 2 υπάλληλοι.
Βόλακος	✓		Από τους 7 υπάλληλους της Διοικητικής, Οικονομικής και Τεχνικής υπηρεσίας, μεταφέρθηκαν όλοι οι υπάλληλοι εκτός από 2 υπαλλήλους της Διοικητικής υπηρεσίας.

5. Έγιναν αλλαγές στα κτίρια όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες του Δήμου Πύργου; Δηλαδή εάν κάποιες υπηρεσίες στεγάζονταν σε εκμισθωμένο κτίριο, μεταφέρθηκαν σε ιδιόκτητο με βάση το νέο μέτρο του Προγράμματος για εξοικονόμηση κόστους;

Ναι, έγινε αλλαγή κτιρίου στις έξι υπηρεσίες:	Όχι, δεν στεγάζονταν υπηρεσίες σε εκμισθωμένο κτίριο.	Σχόλια
		Δεν έγινε καμία αλλαγή στην στέγαση υπηρεσιών του Δήμου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όλοι μας είμαστε δημότες κάποιου δήμου. Από την 1/1/2011 η εφαρμογή του «Καλλικράτη», έχει επιφέρει αρκετές αλλαγές σε υπηρεσίες των δήμων, τις οποίες έχουμε καταλάβει όλοι μας, π.χ. το δημοτολόγιο αλλάζει κτίριο και πλέον θα στεγάζεται στο κτίριο της τεχνικής υπηρεσίας η οποία μεταφέρεται στο κεντρικό κτίριο του δήμου.

Θέλοντας να μάθουμε τι αλλαγές έχουν γίνει στις υπηρεσίες και τις μετατάξεις υπαλλήλων στον Δήμο Πύργου, πραγματοποιήθηκε μία έρευνα. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε με προσωπική συνέντευξη σε έναν αρμόδιο υπάλληλο του Δήμου, ο οποίος γνωρίζει τις αλλαγές που έγιναν.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στον Δήμο Πύργου.

- ✓ Όσο αφορά τα αυτόνομα γραφεία «παρά τω Δήμαρχω» διαπιστώνουμε ότι δεν έχει γίνει καμία αλλαγή ούτε στην στέγαση αλλά ούτε και στους υπαλλήλους. Η μόνη αλλαγή έγινε στο Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων και αυτή μόνο σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες, καθώς όσες από αυτές ασκούνταν από την Νομαρχία, μεταφέρθηκαν στον Δήμο.
- ✓ Στην Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών συναντάμε την πρώτη αλλαγή στο Γραφείο Διοίκησης και Προσωπικού του Δήμου Πύργου στο οποίο μεταφέρθηκαν έξι υπάλληλοι από τους πρώην Δήμους Ωλένης και Ιαρδανού.
- ✓ Όσο αφορά την Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, τέσσερις υπάλληλοι από τον πρώην Δήμο Βώλακος μεταφέρθηκαν στο Τμήμα Λογιστηρίου – Προμηθειών – Αποθήκης.

- ✓ Στην Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών συναντάμε μία ακόμη αλλαγή, με τρεις υπάλληλους από τους πρώην Δήμους Ωλένης, Βώλακος και Ιαρδανού να μεταφέρονται στο Τμήμα Τεχνικών Έργων του νέου Δήμου.
- ✓ Όσο αφορά τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, όλες οι υπηρεσίες και οι υπάλληλοι μεταφέρθηκαν από την πρώην Νομαρχία Ηλείας το νέο Δήμο Πύργου.
- ✓ Στα κτίρια όπου ήταν εγκατεστημένες οι υπηρεσίες των Δήμων Ωλένης, Ιαρδανού και Βώλακος συνεχίζουν να στεγάζονται οι υπηρεσίες του νέου πλέον Δήμου Πύργου. Λογικό είναι αν όχι όλες αλλά κάποιες οι υπηρεσίες να συνεχίσουν να στεγάζονται σε περιοχές (χωριά) όπου πλέον δεν αποτελούν κέντρο του δήμου, για να μπορούν να συνεχίζουν να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι χωρίς να χρειάζεται να κάνουν μεγάλες μετακινήσεις.
- ✓ Παρόλα αυτά αρκετοί είναι οι υπάλληλοι των τριών καταργημένων Δήμων οι οποίοι μετατάχθηκαν σε υπηρεσίες του νέου Δήμου Πύργου. Αυτό είναι απόλυτα σωστό και φυσιολογικό καθώς οι αρμοδιότητες του νέου διευρυμένου Δήμου έχουν αυξηθεί και απαιτείται περισσότερο προσωπικό. Ενώ στους καταργημένους Δήμους το μόνο που χρειάζεται είναι να λειτουργούν κάποιες υπηρεσίες για να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι, γι' αυτό και δεν χρειάζεται μεγάλος αριθμός προσωπικού.
- ✓ Πιστεύουμε πως με αυτή την λογική έγιναν και οι εξής αλλαγές:
- ✓ Από τους 6 υπάλληλους της Διοικητικής υπηρεσίας, παρέμειναν οι 3 και οι υπόλοιποι 3 μεταφέρθηκαν στον Δήμο. Στην Οικονομική υπηρεσία παρέμειναν και οι 3 υπάλληλοι. Από την Τεχνική υπηρεσία 1 υπάλληλος μεταφέρθηκε στον Δήμο. Στο ΚΕΠ παρέμειναν και οι 2 υπάλληλοι.
- ✓ Από τους 4 υπάλληλους της Διοικητικής υπηρεσίας, παρέμεινε 1 υπάλληλος και οι υπόλοιποι 3 μεταφέρθηκαν στον Δήμο. Από την Τεχνική υπηρεσία 1

υπάλληλος μεταφέρθηκε στον Δήμο. Στο ΚΕΠ παρέμειναν και οι 2 υπάλληλοι.

- ✓ Από τους 7 υπάλληλους της Διοικητικής, Οικονομικής και Τεχνικής υπηρεσίας, μεταφέρθηκαν όλοι οι υπάλληλοι εκτός από 2 υπαλλήλους της Διοικητικής υπηρεσίας.

- ✓ Τέλος δεν έγινε καμία αλλαγή στην στέγαση των υπηρεσιών του Δήμου Πύργου. Γνωρίζουμε ότι ένας από τους στόχους της Μεταρρύθμισης είναι η μείωση των εξόδων με την μεταφορά υπηρεσιών των δήμων από εκμισθωμένα κτίρια σε ιδιότητα. Αυτό μας δίνει να καταλάβουμε ότι υπήρχε σωστή οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου και ότι στεγάζονταν σε ιδιότητα κτίρια εκμεταλλευόμενοι πλήρως τους χώρους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Ανώνυμος, (2010)**, «Σχέδιο Καλλικράτης: Διαβάστε όλο το σχέδιο νόμου», Ιανουάριος 2010, ανάκτηση από: <http://www.madata.gr>
2. **Ανώνυμος, (2011)**, «Ίδού τα χρέη όλων των Δήμων της χώρας, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Και οι νέοι όροι δανεισμού.» αναρτήθηκε στις 5/1/2011, <http://communenews.blogspot.com>
3. **Ανώνυμος, (2010)**, «Οι Δήμοι στη Δυτική Ελλάδα και τα Ιόνια Νησιά», αναρτήθηκε στις 14/05/2010, <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/16397>
4. **Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2010)**, «Μετάταξη – Μεταφορά προσωπικού στους πρωτοβάθμιους – δευτεροβάθμιους ΟΤΑ βάσει του Ν. 3852/2010», εισήγηση, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>
5. **Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2010)**, «Καλλικράτης και οικονομικά της Αυτοδιοίκησης», εισήγηση, ανάκτηση από: <http://www.ita.org.gr>
6. **Καλαϊτζίδης, Δ., (2010)**, «Αλλαγές στη δομή της διοίκησης του Ελληνικού Κράτους», <http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>
7. **Ν. 3852/2010**, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ΦΕΚ 87, τεύχος 'Α, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.
8. **Υπουργείο Εσωτερικών, (2011)**, «Στόχοι – καινοτομίες Καλλικράτη», Οδικός Χάρτης Αιρετών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανάκτηση από: <http://roadmapota.vpes.gr>

9. Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
10. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
11. Ηλιακή Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ
12. <http://roadmapota.vpes.gr>
13. <http://kallikratis.vpes.gr>
14. <http://www.klindia-iliad.gr>
15. <http://el.wikipedia.org>
16. <http://www.eetaa.gr/>
17. <http://www.kedke.gr>
18. <http://www.aftodioikisi.gr>
19. <http://el.wikipedia.org>
20. <http://www.dimospyrgou.gr>
21. <http://www.ileiaki.gr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτήσεις προς τον Δήμο Πύργου

1. Έγιναν αλλαγές στις παρακάτω υπηρεσίες του Δήμου, κατά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτη»;

A. Αυτόνομα Γραφεία «παρά τω Δημάρχω»	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Γενικός Γραμματέας		
2. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών		
3. Γραφείο Νομικής Υποστήριξης		
4. Γραφείο Υποστήριξης Αιρετών Οργάνων		
5. Γραφείο Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής		
6. Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων		

B. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού		
2. Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών		
3. Γραφείο Υποδοχής Πολιτών		

Γ. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Λογιστηρίου - Προμηθειών - Αποθήκης		
2. Τμήμα Προσόδων - Δημοτικής Περιουσίας - Ταμειακή Υπηρεσία		

3. Γραφείο Προμηθειών - Αποθήκης		
---	--	--

Δ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Τεχνικών Έργων		
2. Τμήμα Περιβάλλοντος		

Ε. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Ελέγχου Προστασίας Περιβάλλοντος, Καθαριότητας, Κυκλοφορίας & Στάθμευσης		
2. Τμήμα Ελέγχου Επιτηδευμάτων, Επαγγελματών & Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος		

Ζ. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Τμήμα Επικοινωνίας με τους Πολίτες		
2. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης		

2. Εάν ναι, σε ποιες υπηρεσίες του Δήμου έγιναν αλλαγές και ποιες είναι αυτές; (επιγραμματικά) π.χ. μετατάξεις υπαλλήλων, αλλαγή κτιρίου όπου στεγάζεται η υπηρεσία, κλπ.

Α. Αυτόνομα Γραφεία «παρά τω Δημάρχω»	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Γενικός Γραμματέας	
2. Γραφείο Ειδικών Συνεργατών, Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών	
3. Γραφείο Νομικής Υποστήριξης	

4. Γραφείο Υποστήριξης Αιρετών Οργάνων	
5. Γραφείο Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής	
6. Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Θεμάτων	

Β. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού	
2. Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών	
3. Γραφείο Υποδοχής Πολιτών	

Γ. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Λογιστηρίων - Προμηθειών - Αποθήκης	
2. Τμήμα Προσόδων - Δημοτικής Περιουσίας - Ταμειακή Υπηρεσία	
3. Γραφείο Προμηθειών - Αποθήκης	

Δ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Τεχνικών Έργων	

2. Τμήμα Περιβάλλοντος	
-------------------------------	--

Ε. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Ελέγχου Προστασίας Περιβάλλοντος, Καθαριότητας, Κυκλοφορίας & Στάθμευσης	
2. Τμήμα Ελέγχου Επιτηδεύματων, Επαγγελμάτων & Επιχειρήσεων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος	

Ζ. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών	ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ 1/1/2011
1. Τμήμα Επικοινωνίας με τους Πολίτες	
2. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης	

3. Οι δήμοι Ωλένης, Ιαρδανού και Βόλακος καταργήθηκαν την 1/1/2011. Στα κτίρια όπου ήταν εγκατεστημένες οι υπηρεσίες τους, συνεχίζουν να στεγάζονται υπηρεσίες του Δήμου Πόργου πλέον ή όχι;

Καταργημένοι Δήμοι	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ωλένης		
Ιαρδανού		
Βόλακος		

4. Οι υπάλληλοι των καταργημένων δήμων μεταφέρθηκαν σε άλλες υπηρεσίες του νέου πλέον Δήμου Πύργου ή παρέμειναν στον τόπο τους σε υπηρεσίες που δεν καταργήθηκαν;

Υπάλληλοι καταργημένων δήμων	Αλλάξαν υπηρεσία	Παρέμειναν στην ίδια υπηρεσία	Σχόλια (π.χ. από τους 4 υπάλληλους της Οικ. υπηρεσίας, οι 2 μεταφέρθηκαν στο κτίριο του νέου Δήμου στην Διοικ. Υπηρεσία, κλπ)
Ωλένης			
Ιαρδανού			
Βώλακος			

5. Έγιναν αλλαγές στα κτίρια όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες του Δήμου Πύργου; Δηλαδή εάν κάποιες υπηρεσίες στεγάζονταν σε εκμισθωμένο κτίριο, μεταφέρθηκαν σε ιδιόκτητο με βάση το νέο μέτρο του Προγράμματος για εξοικονόμηση κόστους;

Ναι, έγινε αλλαγή κτιρίου στις έξι υπηρεσίες:	Όχι, δεν στεγάζονταν υπηρεσίες σε εκμισθωμένο κτίριο.	Σχόλια